

Vlaams
Parlement

stuk **1952** (2012-2013) – Nr. 3
ingediend op 21 mei 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

betreffende de integrale jeugdhulp

Amendementen

Stukken in het dossier:

- 1952** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Verslag over hoorzittingen

verzendcode: WEL

AMENDEMENT Nr. 1**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels****Artikel 2****In paragraaf 1 16° vervangen door wat volgt:***“16° gemandateerde voorziening: het ondersteuningscentrum Jeugdzorg;”.***VERANTWOORDING**

Twee gemandateerde voorzieningen komt de transparantie niet ten goede. Immers, hoe moet de hulpverlener op de eerste lijn weten tot wie hij zich moet richten? Ook tijdens de hoorzittingen bleek duidelijk dat de betrokkenen het nut niet inzien van de twee gemandateerde voorzieningen.

Bovendien brengt dit de vertrouwenscentra kindermishandeling (VK's) in een wel zeer onduidelijke situatie. Ze bieden rechtstreeks toegankelijke hulp, net zoals de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), het Algemeen Welzijnswerk (AWW) en Kind en Gezin. Anderzijds kunnen zij dossiers rechtstreeks doorspelen aan het parket. Ook in hoofde van de cliënt en de aanmelder zal er dubbelzinnigheid ontstaan. In hoeverre kan men aan de medewerker van het VK in vertrouwen informatie geven zonder dat hij beslist dit door te geven aan het parket?

■

AMENDEMENT Nr. 2**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels****Artikel 2****In paragraaf 1 23° schrappen.****VERANTWOORDING**

Punt 23 betreft de Intersectorale Regionale Prioriteitencommissie (IRP) en verwijst naar de manier waarop momenteel in de gehandicaptenzorg beslist wordt welk dossier op het moment van schaarste het meest prioritair is. Bij het bepalen van die prioriteit wordt de cliënt niet betrokken. Er wordt gewerkt op basis van een door een vertrouwenspersoon opgemaakt dossier. Het hangt af van hoe hard deze persoon het dossier kan dramatiseren. Deze commissie hoort de betrokken cliënt niet en voor de hulpvrager is er geen enkele transparantie. Dit is één van de vele voorbeelden hoe in tegenstelling tot mooie uitgangspunten, niet met de cliënt, maar boven het hoofd van de cliënt wordt gehandeld. Deze commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van gebruikers en voorzieningen. Het model werkt niet en steeds meer vertegenwoordigers van de gebruikers nemen ontslag. In feite beslissen de voorzieningen opnieuw wie zorg of hulp krijgt en wie niet. Het introduceert opnieuw een aanbodgestuurde, in plaats van een vraaggestuurde zorg. Dit model in de jeugdhulp introduceren is helemaal nefast. Immers, wie gaat in dit model de belangen van de jongeren of hun ouders verdedigen?

■

AMENDEMENT Nr. 3**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 2

In paragraaf 1 43° schrappen.

VERANTWOORDING

De persoonsvolgende financiering (PVF) maakt deel uit van de conceptnota die net door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd en nog ter advies voorligt bij het Raadgevend Comité. De PVF is dus allesbehalve een verworvenheid. Organisaties van gebruikers blijven pleiten voor een persoonsgebonden budget zoals bepaald in het decreet van 24 oktober 2001. Het is onaanvaardbaar het persoonsgebonden budget (PGB) nu al te schrappen en via het decreet op de integrale jeugdhulp de PVF decretaal te verankeren.

AMENDEMENT Nr. 4**voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens
en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen
en de dames Vera Jans en Cindy Franssen**

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 56° toevoegen, dat luidt als volgt:

“56° dienstverlener: hulp-, zorg- en dienstverleners die professioneel betrokken zijn bij het welzijn van minderjarigen.”.

VERANTWOORDING

Omwille van het amendement op artikel 33, §1, 2°, artikel 41, en op artikel 42, §1, 4°, is de toevoeging van deze definitie juridisch-technisch nodig.

AMENDEMENT Nr. 5**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 56° toevoegen, dat luidt als volgt:

“56° bemiddelingscommissie: de bemiddelingscommissie, zoals gedefinieerd in het decreet bijzondere jeugdbijstand van 1991, is een aparte dienst die losstaat van de integrale toegangspoort Jeugdzorg of van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdbijstand. Ze organiseert zelf geen hulpverlening. Haar taak is te bemiddelen tussen hulpverleners, jongeren en gezinnen, zonder zelf partij te kiezen. Een bemiddelingsverzoek kan worden ingediend door een minderjarige, zijn ouder(s) of de trajectbegeleider. Ook een vertrouwenspersoon kan in naam van de minderjarige een bemiddelingsverzoek indienen.”.

VERANTWOORDING

In het advies van de kinderrechtencommissaris lezen we:

“Het finale ontwerp van decreet schuwt het contact niet meer tussen de toegangspoort en de minderjarige. Het ontwerp spreekt over schriftelijk contact tussen de minderjarige en de toegangspoort. De toegangspoort stelt per indicatiestellingsverslag de minderjarige, zijn belangenbehartigers en de aanmelder op de hoogte. De indicatiestelling is gebaseerd op de aanmelding en instrumenten die het Expertisecentrum Diagnostiek heeft gevalideerd. Ze beschrijft de maximaal wenselijke jeugdhulpverlening en vertaalt die naar typemodules. Gaat de minderjarige niet akkoord met de indicatiestelling, dan kan hij een tweede indicatiestelling aanvragen. Dit gebeurt door een andere indicatiesteller (artikelen 20 tot 25).

Rechtstreekse toegang tot de toegangspoort kan via een verzoek. Dit verzoek is pas geldig wanneer de minderjarige en zijn belangenbehartigers met documenten kunnen aantonen dat er een bemiddeling heeft plaatsgevonden. De cliënt moet een attest van bemiddeling meebrengen naar de toegangspoort. Wij vinden het logischer dat de jeugdhulpregisseur zelf contact opneemt met de hulpverlener om het nodige attest te vragen. Als van minderjarigen en hun belangenbehartigers verwacht wordt dat ze eerst bemiddelen voor ze zelf de stap naar de toegangspoort zetten, dan moet bemiddeling vlot toegankelijk zijn. Het moet duidelijk zijn wie de bemiddeling verzorgt en wat de opdracht en verantwoordelijkheden van de bemiddelaar zijn.”.

Meerdere sprekers hebben deze lacune aangegeven en een pleidooi gehouden voor het behoud van de huidige bemiddelingscommissies. Die zijn vandaag intersectoraal samengesteld uit ‘deskundige’ vrijwilligers. Zij kunnen met de nodige afstand reflecteren op het opgezette hulpverleningsproces. Het argument dat ze niet in elk arrondissement op dezelfde manier werken lijkt eerder een meerwaarde te zijn. De problematieken en de cliënten zijn ook anders in Antwerpen dan in Limburg.

■

AMENDEMENT Nr. 6

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 57° toevoegen, dat luidt als volgt:

“57° bemiddeling: overleg in het kader van de bemiddelingscommissie.”.

VERANTWOORDING

Het is tekenend dat in dit ontwerp van decreet – dat voor, in plaats van met de jongere en zijn omgeving beslist – bemiddeling niet wordt gedefinieerd. Blijkbaar is de mogelijkheid tot rechtstreeks contact tussen de jongere en de toegangspoort pas in een latere versie ingeschreven. De drempel blijft echter onaanvaardbaar hoog.

Zie ook verantwoording bij amendement nr. 5.

■

AMENDEMENT Nr. 7

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 58° toevoegen, dat luidt als volgt:

“58° trajectbegeleiding: de trajectbegeleiding ondersteunt en bevordert het hulpverleningstraject. Het hulpverleningstraject omvat de toegang tot, de organisatie, de bepaling van de inhoud, de uitvoering, de voortgangsbewaking, de afronding en de nadere regelen van de

jeugdhulp. Die ondersteuning verloopt in dialoog met de personen tot wie de jeugdhulp zich richt, met de betrokken jeugdhulpaanbieders en/of andere personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden en, in voorkomend geval, met de toegangspoort.”.

VERANTWOORDING

We nemen hier de definitie over uit het decreet van 7 mei 2004 betreffende de integrale jeugdhulp.

Trajectbegeleiding was één van de sluitstukken van integrale jeugdzorg. Die trajectbegeleiding is in het model dat in dit decreet wordt voorgesteld, meer dan ooit nodig om een naadloos hulptraject uit te bouwen en de vermaatschappelijking van de zorg te organiseren op maat van de cliënt en zijn netwerk. In het beste geval zal de modulering er immers voor zorgen dat over de ondertussen zeven sectoren één taal wordt gesproken. De modules blijven binnen verkokerde deelsectoren opgesloten, sectoren die eerder geneigd zijn om te doen wat zij vinden dat goed is, dan te doen waar vraag naar is. Het voorbeeld van Kind en Gezin dat de residentiële capaciteit in de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning (ckg's) afbouwt op het moment dat de vraag naar die opvang voor jonge kinderen stijgt, is hiervan een tekenend voorbeeld. Er is door heel wat werkers aan de basis gedroomd van één sector jeugdhulp. In dit decreet heeft men zelfs een sector bij gecreëerd met eigen leidend ambtenaar en tutti quanti: de sector integrale jeugdhulpverlening. Zonder trajectbegeleider dreigt de jongere nog meer dan vroeger verloren te lopen in het zorgkluwen van modules. Met het opnieuw inschrijven van de trajectbegeleiding komen we ook tegemoet aan een opmerking van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid (SAR WGG), te lezen op blz. 17 van het betreffende advies:

“De intersectoralisering van de jeugdhulp moet tot een samenhangend en afgestemd geheel leiden. Hiermee kan de continuïteit verzekerd worden. De continuïteit in het voorontwerp van decreet veronderstelt dat alle jeugdhulpaanbieders die betrokken zijn bij de hulpverlening samen verantwoordelijk zijn voor de continuïteit in die jeugdhulpverlening. Wat wordt hier echter onder verstaan? Dat vele hulpverleners bevoegd zijn maar niemand echt verantwoordelijk? Wie draagt de eindverantwoordelijkheid? Dat zou duidelijk gemaakt moeten worden. Daarnaast is er ook het aspect trajectbegeleiding. Trajectbegeleiding kan zorgen voor naadloze overgangen maar in het voorontwerp van decreet is de invulling ervan onduidelijk. Terwijl in het decreet van 7 mei 2004 trajectbegeleiding een prominente plaats kreeg, wordt het in het voorliggende decreet slechts terloops vermeld. Hierover is meer duidelijkheid vereist. Garandeert dit voorontwerp van decreet voldoende continuïteit in hulpverlening, en duidelijkheid over verantwoordelijkheid, om trajectbegeleiding overbodig te maken?”.

AMENDEMENT Nr. 8

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 59° toevoegen, dat luidt als volgt:

“59° trajectbegeleider: dit is een professionele hulpverlener die aan de jongere wordt toegewezen op het moment dat de hulpverlener in de rechtstreeks toegankelijke hulp, het AWW, CLB of Kind en Gezin of de vertrouwenscentra het nodig acht om één of meer professionele hulpverleningsmodules in te schakelen of als de jongere rechtstreeks via de toegangspoort wordt aangemeld door de gemandateerde voorziening of de jeugdrechtbank. De trajectbegeleider wordt ook betrokken bij de vraagverduidelijking om het netwerk van de jongere in kaart te brengen. Hij werkt samen met de jongere en zijn netwerk een ondersteuningsplan uit. Hij leidt het multidisciplinair overleg dat wordt georganiseerd binnen AWW, CLB of Kind en Gezin of de vertrouwenscentra om uiteindelijk te komen tot een gedragen ondersteuningsplan op maat van de jongere. De trajectbegeleider kan ook een voorstel van ondersteuningsplan uitwerken op vraag van de gemandateerde voorziening.

De trajectbegeleider zorgt dat de modules rechtstreekse jeugdhulp die in het plan werden opgenomen worden geactiveerd. Hij kan ook initiatief nemen om hulp te organi-

seren buiten de sectoren van de integrale jeugdhulp. Schuldbemiddeling activeren, psycho-sociale begeleiding voor de ouder(s) via het algemeen welzijnswerk... De trajectbegeleider kan ook beslissen tot een preventieve sociale actie (PSA). De trajectbegeleider volgt de jongere doorheen het ganse hulpverleningsproces. Als er niet toegankelijke modules jeugdhulp zijn opgenomen in het ondersteuningsplan dan worden die door CLB, AWW, Kind en Gezin of de vertrouwenscentra aangevraagd. Als de toegangspoort het uitgewerkte ondersteuningsplan in vraag stelt moet de jongere, zijn netwerk en de trajectbegeleider gehoord worden. Zij kunnen een herindicatie aanvragen. De trajectbegeleider bewaakt de uitvoering van het ondersteuningsplan ook als de jongere residentieel wordt opgevangen. Hij werkt voortdurend aan het herstel of het versterken van het netwerk van de jongere en evalueert permanent of lichtere vormen van hulpverlening mogelijk zijn.”.

VERANTWOORDING

Professionele trajectbegeleiding is essentieel in de jeugdzorg. Het werken met vrijwilligers/vertrouwenspersonen volstaat geenszins. De jeugdhulp heeft vaak te maken met kansarme gezinnen voor wie het niet evident is om een vertrouwenspersoon te vinden die opkomt voor de uitvoering van zijn recht op zorg. Bovendien leert de praktijk dat deze onvoldoende gewicht in de schaal kan leggen als het gaat over toewijzing van hulp. De trajectbegeleider moet ook met autoriteit kunnen spreken tegenover de voorzieningen, op vraag van de minderjarige of zijn netwerk wijzigingen kunnen voorstellen aan goedgekeurde onderhandelingsplannen. Dit hoeft niet te resulteren in een nieuwe administratieve procedure vermits steeds meer voorzieningen worden omgebouwd tot multifunctionele centra (MFC's). Daarnaast moet de trajectbegeleider de toekomst van de minderjarige voorbereiden zijn netwerk versterken, een nieuw netwerk uitbouwen zodat de jongere eens uit de jeugdzorg voldoende kracht heeft om aan zijn volwassen leven te beginnen.

Alle onderzoeken wijzen op het belang van een goede vraagverduidelijking. Wie vraagt hulp en waarom? In het decreet wordt vraagverduidelijking al te veel verengd tot diagnostiek. Diagnostiek is een term uit de medische wereld die al snel verbonden wordt met de evidencebased oplossing voor de 'gediagnosticeerde kwaal' die geen rekening houdt met de rest van het lichaam, laat staan de omgeving van dat lichaam. In een recent boek 'Vraagverheldering' wordt nog eens duidelijk gemaakt dat bandwerk of sluitende diagnosetechnieken niet werken. Om te begrijpen wat echt de vraag is, moet "de hulpverlener flexibiliteit, inspanning en lef aan de dag leggen. Hij moet zich wapenen met een gezonde dosis participatieve basishouding" (citaat uit Weliswaar, april-mei 2013).

Het decreet biedt geen enkele ruimte of garantie dat die vraagverduidelijking op een contextuele manier zal gebeuren, dat het totaalplaatje rond de jongere in kaart wordt gebracht. Het decreet geeft deze zeer cruciale opdracht aan de brede toegangspoort: AWW, Kind en Gezin en CLB, en dit zonder in extra middelen te voorzien. Dit is niet realistisch. Daarom moeten de hulpverleners die de zorgvraag ontvangen niet alleen een beroep kunnen doen op de andere disciplines werkzaam in hun organisatie, maar ook op de trajectbegeleider voor de vraagverduidelijking en voor het in kaart brengen van het netwerk van de jongere.

AMENDEMENT Nr. 9

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 60° toevoegen, dat luidt als volgt:

“60° diensten ondersteuningsplan: er wordt een dienst ondersteuningsplan (DOP) opgericht in elke zorgregio. Deze diensten hebben een overzicht van de beschikbare modules rechtstreeks toegankelijke hulp. Zij kennen ook het aanbod van hulp in de belendende sectoren. De DOP's zoeken permanent naar de beste technieken om aan vraagverduidelijking te doen. Zij brengen op vraag van CLB's, AWW, Kind en Gezin en het VK het netwerk van de minderjarige in kaart en maken een voorstel van ondersteuningsplan.

Ook het ondersteuningscentrum Jeugdzorg kan een beroep doen op de DOP's voor vraagverduidelijking en het toewijzen van een trajectbegeleider. Elk ondersteuningsplan wordt toegewezen aan een trajectbegeleider. Wanneer het vertrouwen tussen de trajectbegeleider en de jongere zoek is, kan de dienst beslissen een andere trajectbegeleider toe te wijzen.”.

VERANTWOORDING

De diensten ondersteuningsplan (DOP's) zijn de brug tussen de jeugdhulp en de samenleving, zij geven reëel invulling aan de vermaatschappelijking van de zorg. Om de hulpverlening maximale kansen te geven moeten in het ondersteuningsplan ook 'modules' buiten de jeugdhulp kunnen worden ingeschakeld. Dit wordt ook duidelijk verwoord in het advies van de SAR WGG en in de motie van aanbeveling bij de maatschappelijke beleidsnota Jeugdzorg (*Parl.St. VI.Parl. 2010-11, nr. 1190/1 en 6*): “Integrale Jeugdhulp moet aansluiten op de leefwereld van minderjarigen. De verschillende sectoren die jeugdhulp aanbieden laten samenwerken en de brug naar de gerechtelijke jeugdhulp zijn hiervoor noodzakelijk. De intersectoralisering is op zich reeds een heuse onderneming. Toch moet een visie op de Integrale Jeugdhulp van de toekomst meer zijn dan een stroomlijning van de samenwerking van zeven sectoren en de brug naar gerechtelijke jeugdhulp. Ook in de visietekst van de Staten-Generaal Jeugdhulp wordt nadrukkelijk gewezen op het feit dat de jeugdhulp verder gaat dan het op elkaar afstemmen van de bestaande sectoren.”.

Het is absoluut noodzakelijk om op termijn andere beleidsdomeinen te betrekken. Er moet worden gestreefd naar “één jeugdhulp binnen de ruimere samenleving”. In de visietekst Staten-Generaal lezen we verder: “ook andere actoren spelen (on)rechtstreeks een rol. Zonder volledig te willen zijn benoemen we het algemene gezinsbeleid, de sport en recreatie, de opbouw van het sociaal weefsel en het lokaal sociaal beleid. We leggen de nadruk op de vermaatschappelijking van de (jeugd)zorg. Zodoende kunnen bruggen gebouwd en verbanden gelegd worden met de samenleving en kan de zorg effectief ‘integraal’ worden.”.

Ook in de motie van aanbeveling bij de maatschappelijke beleidsnota Jeugdzorg van het Vlaams Parlement werden verdienstelijke pogingen gedaan om te wijzen op de noodzaak aan een beleidsdomeinoverschrijdende strategie. De performantie maar uiteraard ook de kwaliteit en toegankelijkheid van de hulpverlening kan maar toenemen als er voldoende aandacht wordt geschonken aan de omgeving waarbinnen dit hulpverleningssysteem functioneert. Het is immers zaak om de zogenaamde structurele en intermediaire factoren die onwelzijn (en ongezondheid) veroorzaken in ogenschouw te nemen. De structurele determinanten gaan over het sociaal beleid (arbeidsmarkt, huisvesting, onderwijs, sociaaleconomische positie en ga zo maar door) (advies SAR WGG 10-11).”.

De professionele trajectbegeleiding en de oprichting van de DOP's betekent dat er extra middelen nodig zijn. De vraag is of binnen de voorgestelde structuur geen middelen kunnen worden verschoven? Tijdens de hoorzitting werd herhaaldelijk de vraag gesteld naar de noodzaak van een aparte sector integrale jeugdhulpverlening. Kunnen die middelen niet beter cliëntgericht worden ingezet?

Investeren in vraagverduidelijking en in hulpverlening die breder kijkt dan de jeugdzorg en een trajectbegeleiding die voortdurend inzet op afbouw van meer ingrijpende hulpverlening, garanderen een zeer groot terugverdieneffect.

AMENDEMENT Nr. 10

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 61° toevoegen, dat luidt als volgt:

“61° preventieve sociale actie: de diensten ondersteuningsplan hebben de beschikking over een budget voor het inzetten van ‘modules’ uit sectoren die niet tot de integrale jeugdhulpverlening behoren.”.

VERANTWOORDING

De preventieve sociale actie (PSA) bestaat binnen de huidige werking van de bijzondere jeugdzorg en deze schrappen betekent een beperking van de mogelijkheden van de trajectbegeleider. Zo moet de trajectbegeleider de kosten op zich kunnen nemen om een jongere op internaat te laten gaan, een vakantiesportkamp te betalen enzovoort.

AMENDEMENT Nr. 11

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 62° toevoegen, dat luidt als volgt:

“62° advies- en klachtenbureau jeugdzorg: er wordt een advies- en klachtenbureau jeugdzorg (AKJ) opgericht. Alle volwassenen en jeugdigen die te maken hebben met de jeugdzorg, kunnen een beroep op het AKJ doen. Elke hulpverlener in de jeugdzorg wijst de jongeren en hun ouders op het bestaan van het AKJ. De opdracht van advies- en klachtenbureau wordt door de Vlaamse Regering toegewezen aan een organisatie die niet betrokken is bij één van de sectoren van de jeugdhulpverlening uit dit decreet. De klachtentelefoon bij Jongerenwelzijn, de zogenaamde JO-lijn, wordt opgeheven.”.

VERANTWOORDING

Het recht om klachten in te dienen werd vastgelegd in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp. Dit recht wordt in dit decreet onvoldoende gegarandeerd. Het ontwerp van decreet spreekt enkel over toezicht, niet over de organisatie van het klachtrecht. Dit is een gemiste kans. Zeker bij hervormingen en herstructureringen moet een minderjarige weten waar hij terecht kan wanneer het fout dreigt te lopen. Momenteel kunnen jongeren klacht indienen bij de JO-lijn van Jongerenwelzijn. Jongerenwelzijn is evenwel betrokken partij en organiseert de klachtenlijn maar in één van de sectoren betrokken bij de integrale jeugdhulp. We pleiten voor een JO-lijn die beantwoordt aan de eisen van de Raad van Europa.

Daarom stellen we voor om naar Nederlands model een advies- en klachtenbureau jeugdzorg op te richten. Het is een fictie te denken dat er vandaag geen wantoestanden plaatsvinden. Dit bleek nog uit de trieste verhalen van jongeren in de internaten van het gemeenschapsonderwijs. Het Nederlandse voorbeeld dat werd besproken tijdens de hoorzittingen toonde duidelijk aan dat een efficiënt en goed uitgebouwd klachtensysteem niet verschrikkelijk duur hoort te zijn.

AMENDEMENT Nr. 12

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 2

Aan paragraaf 1 een 63° toevoegen, dat luidt als volgt:

“63° vertrouwenspersoon: het advies- en klachtenbureau jeugdzorg werkt met vertrouwenspersonen. Zij bezoeken jongeren in voorzieningen en geven telefonische informatie aan jongeren en ouders. Al wie betrokken is bij de jeugdhulp kan bij de vertrouwenspersoon een klacht indienen. De vertrouwenspersoon kan de nodige stappen ondernemen om de klacht te onderzoeken en brengt indien nodig de zorginspectie op de hoogte.”.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 11.

AMENDEMENT Nr. 13

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 6

Het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Elke minderjarige met een jeugdhulpvraag of jeugdhulpbehoefte, alsook elke ouder of opvoedingsverantwoordelijke met een jeugdhulpvraag of jeugdhulpbehoefte die verband houdt met de opvoeding of de ontwikkeling van de minderjarige, heeft recht op jeugdhulp als vermeld in dit decreet.”.

VERANTWOORDING

We volgen hiermee de terechte opmerking van de SAR WGG die luidt als volgt:

“Toegankelijkheid gaat over de afwezigheid van belemmeringen, zij het van formele, financiële, sociale of geografische aard. Voor de raad is toegankelijke jeugdhulpverlening, hulpverlening die beschikbaar is, bereikbaar, betaalbaar is, maar die ook oog heeft voor tijdigheid, voldoende toegang tot informatie (begrijpbaar), menselijke waardigheid en keuzevrijheid.

De lakmoesproef voor de toegankelijkheid van de integrale jeugdhulp (de 5 B's), en dus van de in het decreet ingeschreven “recht op jeugdhulp”, is uiteraard de daadwerkelijke realisering ervan in de praktijk. In het voorontwerp van decreet wordt er een “recht op jeugdhulp” ingeschreven maar wordt dit onmiddellijk ondergeschikt gemaakt aan aanbod en budget (“binnen het beschikbare jeugdhulpaanbod en de beschikbare kredieten”). Hiermee wordt dit recht ondergraven en wordt de toegankelijkheid van de IJH gerelativeerd wat haaks staat op de 5 B's opgenomen in het decreet en belangrijke componenten zoals ‘tijdigheid’ en ‘beschikbaarheid’ (“zorg is beschikbaar wanneer er geen onderbreking (mogelijk) is op piekmomenten”) opgenomen in de visie op Maatschappelijk Verantwoorde Zorg van de SAR WGG. De beperking van het zogenaamde recht op jeugdhulp “binnen het beschikbare jeugd aanbod” wijst op een blijvende aanbodgerichte instelling en “binnen de beschikbare kredieten” zet de deur natuurlijk open voor divergerende/fluctuerende politiek-budgettaire invullingen. Dit is betreurenswaardig.

Indien men geen recht kan garanderen moet men het dan misschien niet gewoonweg niet vermelden.”.

AMENDEMENT Nr. 14

voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borgh

Artikel 8

De inleidende bepaling vervangen door wat volgt:

“Integrale jeugdhulp heeft tot doel het welzijn van jongeren, hun ouders en in voorkomend geval hun opvoedingsverantwoordelijken te verbeteren. Daartoe wil integrale jeugdhulp door samenwerking en afstemming in jeugdhulp een gezamenlijk engagement aangaan ten behoeve van de minderjarigen, hun ouders en, in voorkomend geval, hun opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit hun leefomgeving en daarvoor.”.

VERANTWOORDING

Het is belangrijk dat duidelijk wordt geformuleerd dat integrale jeugdhulp tot doel heeft het welzijn van jongeren en hun ouders/opvoedingsverantwoordelijken te verhogen. De samenwerking tussen de sectoren is een middel, een instrument om dat doel te realiseren, maar is niet de doelstelling van integrale jeugdhulp op zich. Dit was een fundamentele opmerking van de SAR WGG.

AMENDEMENT Nr. 15

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 9

Na het eerste lid het volgende lid invoegen:

“De jeugdhulpaanbieder investeert in vraagverduidelijking. Hij kan voor het in kaart brengen van de context van de minderjarige een beroep doen op de trajectbegeleider van de dienst ondersteuningsplan.”.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendementen nr. 8, 9 en 10.

AMENDEMENT Nr. 16

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 9

Het tweede en het derde lid schrappen.

VERANTWOORDING

Deze leden worden overbodig.

AMENDEMENT Nr. 17

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 10

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 10. De trajectbegeleider doet na overleg met jeugdhulpaanbieders een voorstel tot ondersteuningsplan. De jeugdhulpaanbieder bespreekt het plan na goedkeuring in het team van de jeugdhulpaanbieder (AWW, CLB, Kind en Gezin, VK) met de minderjarigen, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken. Bij goedkeuring door alle betrokkenen zorgt de trajectbegeleider voor de uitvoering en opvolging van het plan zoals hierboven in artikel 2 beschreven.”.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendementen nr. 8, 9 en 10.

Welke elementen het ondersteuningsplan moet bevatten, wordt het best regionaal bepaald, onder meer in functie van de specifieke noden en het aanbod in de zorgregio. In het huidige artikel wordt de regering belast met het bepalen van de elementen die het ondersteuningsplan moet bevatten. Zo is de kans groot dat er weer een protocol of voorgedrukt formulier wordt ontwikkeld.

AMENDEMENT Nr. 18

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens, Danielle Godderis-T'Jonck en Vera Jans, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Cindy Franssen

Artikel 11

In het tweede lid 1° vervangen door wat volgt:

“1° de bruikbaarheid;”.

VERANTWOORDING

De notie ‘bekendmaking’ (1°) zit in feite vevat in de notie ‘bereikbaarheid’ (2°). Zoals de memorie van toelichting stelt, slaat de notie ‘bereikbaarheid’ op de evidente drempel van de fysieke bereikbaarheid (geografische spreiding, bereikbaarheid met openbaar vervoer en dergelijke), maar ook op een aantal meer figuurlijke drempels die te maken hebben met beeldvorming, perceptie en vertrouwen. Een andere meer figuurlijke drempel is het onvoldoende bekend zijn van het aanbod. Aanbod dat niet bekend of gekend is, is niet bereikbaar voor de cliënten. Deze bekendmaking mag als apart aspect geschrapt worden in het tweede lid van artikel 11.

De notie bruikbaarheid moet in de plaats worden toegevoegd. Dit slaat op het effectief zijn van de aangeboden jeugdhulpverlening, hetgeen een cruciaal aspect is voor het organiseren van de toegang tot de jeugdhulpverlening voor minderjarigen, hun ouders of opvoedingsverantwoordelijken. Aanbod dat niet bruikbaar is en dat wordt ingezet, vormt eveneens een drempel voor de toegankelijkheid van de jeugdhulpverlening. Cliënten zijn immers niet geholpen met aanbod dat voor hen niet bruikbaar is.

AMENDEMENT Nr. 19

voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borght

Artikel 12

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Voor zover wij weten is de 30%-omzetting van niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp in rechtstreeks toegankelijke hulp en de besteding van minstens 30% van uitbreidingsmiddelen aan rechtstreeks toegankelijk hulp niet gestoeld op wetenschappelijke evidentie.

De sectoren die nu al overwegend rechtstreeks toegankelijk zijn – en waar de noden zeer groot zijn – worden niet versterkt door de maatregel om 30% van de niet rechtstreeks toegankelijke modules rechtstreeks toegankelijk te maken.

Ten slotte willen we wijzen op de door het Vlaams Welzijnsverbond tijdens de hoorzitting uitgedrukte vrees: “Het meer rechtstreeks toegankelijk maken van de jeugdhulp mag, net zoals bij de vermaatschappelijking van de zorg ervan, het voldoende beschikbaar stellen van de gepaste en noodzakelijke niet rechtstreekse hulp, niet nog verergeren.”.

Daarom lijkt het niet zinvol dit soort van bepalingen in een decreet te zetten. Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de bevoegde minister om te voorzien in een voldoende ruim aanbod in de rechtstreeks toegankelijk jeugdhulp en dit bij het opstellen van de jaarlijkse initiële begrotingen en begrotingsaanpassingen.

AMENDEMENT Nr. 20

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 12

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Dit hoort niet in een kaderdecreet en is enkel bedoeld om de hulpaanbieders in de ‘brede instroom’ de indruk te geven dat zij meer mensen en middelen zullen krijgen om hun rol van rechtstreekse toegangspoort te vervullen. Ondertussen is reeds duidelijk dat dit niet de bedoeling is, maar dat met die 30% ook – en misschien vooral – het zorgaanbod zal worden verhoogd.

AMENDEMENT Nr. 21

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 18

Paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. De toegangspoort ontvangt de ondersteuningsplannen opgemaakt door de hulpaanbieders van de rechtstreeks toegankelijke hulp wanneer er in deze ondersteuningsplannen sprake is van modules niet rechtstreeks toegankelijke hulp zoals gedefinieerd in artikel 3. Dit geldt niet voor aanvragen met betrekking tot het aanbod van de gemeenschapsinstellingen.”.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendementen nr. 8, 9 en 10.

Door de aanvraag niet rechtstreeks toegankelijke hulp te isoleren van het ondersteuningsplan worden de principes van naadloze aansluiting en contextgerichte aanpak gehypothekeerd.

AMENDEMENT Nr. 22**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 18

Paragraaf 4 vervangen door wat volgt:

“§4. De toegangspoort beheert de beschikbare capaciteit van de niet rechtstreeks toegankelijke modules. Ze is verantwoordelijk voor een maximale benutting van de beschikbare capaciteit in functie van de hulpvragen en neemt het wachtbeheer op zich.”.

VERANTWOORDING

In de oorspronkelijke tekst spreekt men over ‘streven naar een maximale benutting’. In tijden van lange wachtlijsten is dit niet te verantwoorden. Daarom vervangen we dit door de verantwoordelijkheid voor een maximale benutting.

AMENDEMENT Nr. 23**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 20

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 20. Jeugdhulpaanbieders kunnen voor een minderjarige een indicatiestelling vragen die toegang geeft tot de realisatie van niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening.

Die aanmelding gebeurt op basis van het door alle betrokkenen goedgekeurde ondersteuningsplan waarin ook modules zijn opgenomen uit het niet rechtstreeks toegankelijke aanbod.”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendementen nr. 8, 9 en 10.

Het getuigt van weinig respect voor de hulpaanbieders van de eerste lijn om hen te dwingen in een carcan van een verstikkende procedure. Wat met een ondersteuningsplan dat al een tijdje goed loopt, maar waar nu toch hopelijk voor even residentiële opvang nodig is? Moet dan alle informatie hertaald worden naar het ‘Integra-lees’ van de toegangspoort?

AMENDEMENT Nr. 24**voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borght**

Artikel 20

Na het tweede lid een nieuw lid invoegen, dat luidt als volgt:

“De minderjarige kan zichzelf en zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken kunnen de minderjarige aanmelden bij de toegangspoort met het oog op indicatiestelling en de realisatie van niet rechtstreeks toegankelijke hulpverlening. De aanmelder moet zijn aanmelding motiveren.”.

VERANTWOORDING

We denken dat het wenselijk is dat ook jongeren, hun ouders en opvoedingsverantwoordelijken het recht moeten hebben om een aanvraag voor niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening in te dienen bij de toegangspoort.

Dit amendement hangt samen met het amendement op artikel 29 waarbij we artikel 29 en de voorwaardelijke toegang voor minderjarigen tot die toegangspoort schrappen (zie amendement nr. 40).

AMENDEMENT Nr. 25

voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borcht

Artikel 20/1 (nieuw)

Een artikel 20/1 invoegen, dat luidt als volgt:

“Art. 20/1. De minderjarige, zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken worden na de aanmelding door het team Indicatiestelling gehoord tenzij zij daarvan expliciet hebben afgezien in de aanmelding.”.

VERANTWOORDING

In het huidige decreet wordt voorzien dat de minderjarige en zijn context niet gehoord worden tenzij zij daarom verzoeken. Het feit dat de minderjarige en zijn ouders betrokken worden bij de opstelling van de aanmelding en hiermee instemmen, wordt als voldoende ervaren.

De indieners willen het principe omdraaien en uitgaan van de regel dat de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken, worden gehoord tenzij zij in de aanmelding daarvan hebben afgezien.

Wij denken dat dit belangrijk is omdat dit decreet werk wil maken van contextgericht werken, de vermaatschappelijking van de zorg en het vergroten van de participatie van de jongere en zijn ouders aan de hulpverlening. Wij denken dat dit alleen kan wanneer ook bij de toegang tot de niet rechtstreeks toegankelijke hulpverlening in dialoog wordt getreden met de minderjarige en zijn ouders.

AMENDEMENT Nr. 26

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 21

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 21. Als het team Indicatiestelling het niet eens is met het opgemaakte ondersteuningsplan, dan nodigt het team Indicatiestelling de hulpaanbieder die het ondersteuningsplan overmaakte, de betrokken minderjarige, zijn ouders en de trajectbegeleider die het ondersteuningsplan opmaakte uit voor overleg en eventueel bijkomende informatie.

Als er geen akkoord kan worden bereikt, dan wordt een tweede indicatiestelling verricht door een ander team.

Als ook dan een akkoord niet mogelijk is, dan wordt het ondersteuningsplan voorgelegd aan de bemiddelingscommissie die na de betrokkenen te hebben gehoord, de knoop doorhakt.

Deze hele procedure mag niet langer duren dan drie weken.”.

VERANTWOORDING

De hiërarchische verhouding tussen de hulpaanbieder in de rechtstreeks toegankelijke hulp en de indicatiestellers van de toegangspoort is niet te verantwoorden. Het feit dat de hele procedure administratief wordt afgehandeld zonder de betrokkenen te horen staat haaks op de principes van integrale jeugdhulp, zoals het principe dat de vraag van de cliënt centraal staat en dat de cliëntparticipatie zo sterk mogelijk moet zijn. Het in het decreet beschreven model doet sterk denken aan de sterke hiërarchie die er in de medische wereld bestaat tussen de huisarts en de specialist. De overdreven proceduredrift mobiliseert steeds meer uren van de hulpverlener, uren die hij niet kan besteden aan zijn cliënt.

AMENDEMENT Nr. 27

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 22

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 26.

AMENDEMENT Nr. 28

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 24

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 26.

AMENDEMENT Nr. 29

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 25

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 25. Zowel voor diagnostiek als voor indicatiestelling wordt gebruikgemaakt van instrumenten die gevalideerd zijn door een Vlaams centrum met expertise inzake diagnostiek, indicatiestelling en zorginschaling, zoals bij decreet bepaald.”.

VERANTWOORDING

Binnen de integrale jeugdhulp is een beweging ingezet tot harmonisering en rationalisering van de inspanningen rond diagnostiek en indicatiestelling. Het ontwerp van decreet betreffende de integrale jeugdhulp voorziet in artikel 25 een decretale basis voor het sluitstuk hiervan, namelijk het 'Expertisecentrum Diagnostiek'.

Vanuit de sectoren zorgverzekering, aanvullende thuiszorg en gezinszorg is er een beweging naar een bundeling van krachten rond inschaling en indicatie in een 'Centrum kwaliteitsbewaking voor de bewaking van de kwaliteit en de uniformiteit van de inschaling van de ernst en de duur van het verminderd zelfzorgvermogen'. Ruimer is er de beweging om een 'Kwaliteitsinstituut' uit te werken, dat een verankering ambieert van de lopende initiatieven inzake kwaliteit van inschaling, diagnostiek in de ziekenhuizen, in de woonzorgcentra en in de geestelijke gezondheidszorg.

Het is evident dat bovenstaande initiatieven kunnen leiden, indien niet afgestemd, tot een verhoogde versnippering van de inspanningen die Vlaanderen levert op niveau van indicatiestelling, inschaling en diagnostiek binnen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dit terwijl de doelstellingen gelijklopend zijn.

Vanuit een rationeel beleidsperspectief is een bundeling en het samenbrengen van de diverse initiatieven binnen een overkoepelende structuur logisch. Een bundeling van de beperkte, versnipperde middelen betekent efficiëntiewinsten op het niveau van onder meer logistiek en backoffice-activiteiten. Het afstemmen van de investeringen leidt op termijn ook tot inhoudelijke intersectorale uitwisseling inzake inschaling, indicatie en diagnostiek. Het betekent ook een gerichte en afgestemde inzet van de al bestaande wetenschappelijke expertise in Vlaanderen. Het kan niet de bedoeling zijn een apart circuit op te richten of een niet gecoördineerde vraagstelling op gang te brengen.

Voor de inbedding in de regelgeving zijn er momenteel hierrond bepalingen opgenomen in het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (*Parl. St. VI. Parl. 2012-13, nr. 1966/1*), hierna Mozaïekdecreet genoemd, dat momenteel nog niet is goedgekeurd, maar wel al in behandeling is bij de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid van het Vlaams Parlement. Er wordt daarin een 'Centrum Kwaliteitsbewaking' opgericht om de gelijke behandeling van de gebruikers te waarborgen. Het centrum heeft als opdracht de bewaking van de kwaliteit en de uniformiteit van de inschaling van de ernst en de duur van het verminderd zelfzorgvermogen. Het Centrum Kwaliteitsbewaking zou werken op het vlak van de indicatiestellingen binnen de zorgverzekering, maar ook andere toekomstige regelingen die te maken zullen hebben met het begrip 'verminderd zelfzorgvermogen' vallen onder het toepassingsgebied. Zo zal het Centrum Kwaliteitsbewaking in eerste instantie werken rond de zogenaamde BEL-schaal, gehanteerd in de zorgverzekering. Op termijn wordt dat de BEL-RAI die zowel in de woonzorgcentra, de thuiszorg en de zorgverzekering zal gehanteerd worden.

Voor wat betreft het samenbrengen van de twee aparte centra (expertisecentrum diagnostiek jeugdhulp en centrum kwaliteitsbewaking inschaling verminderd zelfzorgvermogen) in één centrum – om de genoemde redenen van afstemming en efficiëntie – wordt voorgesteld de specifieke regeling hieromtrent op te nemen in het Mozaïekdecreet. Dit omwille van het feit dat het niet de bedoeling is om de actieradius van het centrum te beperken tot de jeugdhulpverlening, wat een consequentie is van een bepaling in het decreet betreffende de integrale jeugdhulp. In het artikel 25 van dat decreet wordt dan een bepaling opgenomen die verwijst naar een geïntegreerd centrum 'zoals bij decreet bepaald'. Wat de bepalingen van het ontwerp van Mozaïekdecreet betreft, komt er een artikel dat de beoogde geïntegreerde werking van een centrum voor diagnostiek, indicatiestelling en zorginschaling realiseert. In artikel 25 wordt dus in het kader van de validatie van instrumenten voor diagnostiek en indicatiestelling enkel verwezen naar dat centrum. Zo wordt het aanvankelijk opgevatte Expertisecentrum Diagnostiek geïntegreerd in het centrum, vermeld in het Mozaïekdecreet. Dat centrum zal, ook voor de jeugdhulp dus, in elk geval volgende opdrachten opnemen:

- 1° de ontwikkeling en validering van protocollen en instrumenten;
- 2° de uitvoering en opvolging van wetenschappelijke onderzoeksopdrachten en ontwikkelingen;
- 3° informatieverstrekking, vorming en ondersteuning van gebruikers van instrumenten en protocollen.

■

AMENDEMENT Nr. 30**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels****Artikel 25****Dit artikel schrappen.****VERANTWOORDING**

Dit expertisecentrum gaat uit van een nog verder doorgedreven diagnostisch model. Dit is een model dat internationaal en ook in eigen land steeds meer in vraag gesteld wordt.

Het diagnostisch denken, zoals voorzien in de nieuwe toegangspoort, is gebaseerd op het ‘deficit denken’ dat we kennen van uit het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en de medische wereld. We zoeken het deficit bij onze cliënt, geven het juiste medicijn (behandeling) en het probleem is opgelost. ‘Deficit denken’ is net het tegenovergestelde van ‘oplossingsgerichte hulpverlening’ en ‘kracht denken’. De integrale jeugdhulpverlening gaat dus voorbij aan de nieuwe internationale beweging waarin hulpverleners samen met het cliëntsysteem een analyse maken van de situatie in plaats van een diagnose te geven over het gezin/jongere (cf. het eerder aangehaalde boek over vraagverduidelijking). Hoe is de keuze voor het diagnostisch model trouwens te rijmen met het feit dat de overheid momenteel massaal investeert in ‘signs of safety’ en dit verspreide naar alle sectoren. Alle consultants in Vlaanderen kregen hieromtrent opleiding. S.O.S is een zeer oplossingsgerichte methodiek die bijzonder ver weg staat van ‘diagnostisch’ denken. Daarnaast overweegt men om het IZIKA-instrument te gebruiken binnen de integrale toegangspoort (IZIKA: Instrument ter bepaling van de Zorg Intensiteit voor Kinderen en Adolescenten). Ook dit instrument is een deficitinstrument dat uit de kinder- en jeugdpsychiatrie komt. Het totaal gebrek aan visie en coherentie stoot op steeds meer onbegrip bij de werkers op het terrein.

Ook in het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) lezen we het grootste voorbehoud:

“De memorie van toelichting bij artikel 25 geeft een eerste idee van de mogelijke concrete opdrachten van een expertisecentrum. Het moet diagnostische protocollen ontwikkelen en valideren, wetenschappelijke ondersteuning geven bij de ontwikkeling (door anderen) van inschalingsinstrumenten en indicatiestellingsprotocollen. Ten tweede kan het centrum wetenschappelijke onderzoeksopdrachten uitvoeren of laten uitvoeren. Het functioneert ook als een informatie-, vormings- en procesondersteuningscentrum voor diverse organisaties en diensten die werken aan diagnostiek en protocollering. Het centrum zou ook worden belast met de accreditering van de multidisciplinaire teams.

De Vlor vindt dat het decreet het expertisecentrum erg veel verschillende rollen toekent. Is ontwikkelen en valideren van protocollen wel verenigbaar met elkaar? Kan dit samen met aansturen en coördineren van de beleidsinitiatieven op het vlak van diagnostiek? En kan accreditering en ondersteuning door dezelfde organisatie gebeuren?

De Vlor betwijfelt ook of het decreet wel de juiste prioriteiten naar voren schuift. De oprichting van het centrum suggereert dat er een probleem is op het vlak van diagnostische protocollen. Maar de noden van de betrokken sectoren zitten vooral in het ontbreken van wetenschappelijk verantwoorde, genormeerde en gevalideerde Vlaamse diagnostische instrumenten. Daarvoor worden weinig incentives gegeven.

De Vlor is ook bezorgd over de begeleidingsinitiatieven vanuit het Vlaams expertisecentrum naar centra voor leerlingenbegeleiding. Momenteel functioneren vanuit de centrumkoepels eigen nascholings- en begeleidingsdiensten. Deze bestaande begeleidingsdiensten kunnen begeleiding bieden vanuit een globale visie op leerlingenbegeleiding die de verschillende zeven begeleidingsdomeinen in de CLB-werking integreert en legt de band tussen jeugdhulp, jeugdzorg en leertrajectbegeleiding in het onderwijs.

5.2 Geen beperking tot classificerende diagnostiek

Handelingsgerichte en classificerende diagnostiek sluiten elkaar niet uit. Classificerende diagnostiek kan een onderdeel zijn van handelingsgerichte diagnostiek. Een goede afstemming van onderwijsdiagnostiek op die van het VAPH, en andere sectoren binnen de intersectorale toegangspoort zal een meerwaarde bieden voor de jongere en zijn ouders. Maar het kan niet de bedoeling zijn om daarom diagnostiek te beperken tot classificerende diagnostiek. De memorie van toelichting wekt nochtans die indruk. Het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap ziet handicap als een afstemmingsprobleem tussen de

samenleving en een persoon met specifieke noden. Elke diagnostiek die een plaats krijgt binnen de intersectorale toegangspoort moet uitgaan van een sociaal interactiemodel. Ze moet uitgaan van de hulpvraag van de jongere en zowel mogelijkheden als beperkingen van de jongere (en zijn netwerk) in kaart brengen en focussen op ondersteuningsbehoeften. Specifiek voor het onderwijs betekent dit een afstemming tussen de onderwijs- en opvoedingsnoden van een leerling en het functioneren van en in een onderwijsleeromgeving. Een louter classificerende diagnostiek biedt geen antwoord op de heterogeniteit tussen leerlingen die met een gelijkaardig ‘etiket’ op grond van de classificerende diagnostiek, maar erg uiteenlopende noden hebben aan ondersteuning van hun leer- en opvoedingsproces.

Sinds enkele jaren stimuleert het Vlaamse onderwijs handelingsgerichte diagnostiek. Het Prodia-project ontwikkelde instrumenten ter ondersteuning van deze innovatie in de centra voor leerlingenbegeleiding. Ontwikkelingen binnen de jeugdhulp of het VAPH mogen geen afbreuk doen aan dit vernieuwingsproces.”.

En ook in het advies van de SAR WGG lezen we eenzelfde bezorgdheid.

AMENDEMENT Nr. 31

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 26

In paragraaf 1 3° schrappen.

VERANTWOORDING

In 2° staat: “samen met de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken, de betrokken personen uit zijn leefomgeving en de persoon of voorziening die de minderjarige heeft aangemeld bij de toegangspoort, onderhandelen met jeugdhulpaanbieders en andere personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden;”.

Het 3° biedt de mogelijkheid om ook deze fase, waarbij het gaat om niet rechtstreekse modules en dus ingrijpende zorg, zoals bijvoorbeeld plaatsing in een voorziening, administratief af te handelen. Dit is onaanvaardbaar.

AMENDEMENT Nr. 32

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 26

In paragraaf 1 4° vervangen door wat volgt:

“4° als de modules zoals bepaald in het goedgekeurde ondersteuningsplan slechts gedeeltelijk of helemaal niet beschikbaar zijn, dan overlegt de jeugdhulpregie met de projectcoördinator die in overleg met de jongere en alle partijen betrokken bij het ondersteuningsplan een alternatief uitwerkt. Voor dit alternatief kan hij voorstellen om gebruik te maken van de middelen waarin is voorzien voor het persoonsgebonden budget;”.

VERANTWOORDING

Het is onverantwoord dat de hulpregie zich beperkt tot het schriftelijk melden aan de hulpaanbieder, de minderjarige en zijn omgeving wanneer de afgesproken modules niet beschikbaar zijn of slechts gedeeltelijk beschikbaar zijn. En als zij dit nodig vinden ‘het dossier’ overmaken aan de regionale prioriteitencommissie die zonder de betrokkenen te horen de hulp toekent of niet. Zie ook de verantwoording bij amendementen nr. 1, 5 en 6.

Er wordt een hele logge procedure opgezet waarbij door een commissie-indicatie wordt beslist of er dringende hulp nodig is. Een voorbeeld: een kind kan echt niet langer thuis blijven, het wordt verwaarloosd, gaat niet naar school en wordt regelmatig geslagen. Het is duidelijk dat de overheid hier haar verantwoordelijkheid moet nemen. Het dossier dan doorgeven aan de RPC, samen met andere dossiers die even schrijnend zijn om dan te beslissen wie er hulp krijgt en wie niet, kan niet. Dit artikel staat haaks op het recht op opvang voor kinderen en jongeren. Sommige kinderen worden geholpen, andere blijven zonder enige hulp achter. De overheid wordt zo mee schuldig aan kindermishandeling en dat is onaanvaardbaar. Wie zal er trouwens de belangen van deze kinderen vertegenwoordigen in de RPC? In de jeugdzorg bestaan er immers geen gebruikersverenigingen zoals in de zorg voor personen met een handicap.

Budgettaire schaarste is geen excuus om de kop in het zand te steken en de meest kwetsbare kinderen in de kou te laten. De toekomst van onze jeugd is te belangrijk om ze over te laten aan de willekeur van een onpersoonlijke commissie.

AMENDEMENT Nr. 33

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 26

In paragraaf 1 5° schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 32.

AMENDEMENT Nr. 34

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 26

In paragraaf 1 het derde, vierde, vijfde en zesde lid schrappen.

VERANTWOORDING

Zie ook verantwoording bij amendement nr. 31. Het is bovendien onaanvaardbaar dat in de goed bemande toegangspoort het zoeken naar de invulling van de goedgekeurde modules in eerste instantie wordt doorgeschoven naar de onderbemande hulpaanbieder uit de rechtstreeks toegankelijke hulp, de ouder of minderjarige. Wat is dan nog het nut van jeugdhulpregie?

AMENDEMENT Nr. 35**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 26

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt:*“§2. De projectcoördinator coördineert de verschillende modules.**De trajectbegeleider volgt de jongere doorheen het hele hulpverleningsproces. De trajectbegeleider bewaakt de uitvoering van het ondersteuningsplan ook als de jongere residentieel wordt opgevangen. Hij werkt voortdurend aan het herstel of het versterken van het netwerk van de jongere en evalueert permanent of lichtere vormen van hulpverlening mogelijk zijn.”.*

VERANTWOORDING

Dit is de kern van de opdracht van de projectcoördinator. Het oorspronkelijke artikel biedt geen enkele garantie dat de coördinatie ook gebeurt.

AMENDEMENT Nr. 36**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 27

Dit artikel vervangen door wat volgt:*“Art. 27. De trajectbegeleider evalueert om de zes maanden het hulpverleningsplan. Hij doet dit in overleg met alle betrokkenen van dit plan. Hij kan in overleg met alle betrokkenen het hulpverleningsplan aanpassen. Wanneer bij deze aanpassingen ook niet rechtstreekse modules betrokken zijn, dan kan het team Jeugdhulpregie de herziening verrichten. Dit geldt ook voor het verlengen van lopende modules.”.*

VERANTWOORDING

Eén van de kernopdrachten van de trajectbegeleider is het voortdurend werken aan het herstel of het versterken van het netwerk van de jongere. Hij evalueert permanent of lichtere vormen van hulpverlening mogelijk zijn en moet dan ook op een snelle en soepele manier de hulpverleningsmodules kunnen aanpassen.

AMENDEMENT Nr. 37**voorgesteld door de dames Else De Wachter, Katrien Schryvers, Vera Jans, Helga Stevens en Danielle Godderis-T’Jonck, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Cindy Franssen**

Artikel 28

Dit artikel vervangen door wat volgt:*“Art. 28. De minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit zijn leefomgeving kunnen van de toegangspoort een versnelde indicatiestelling en toewijzing krijgen in urgente situaties waarbij:*

- 1° er een tekort is aan aangeleverde diagnostiek;
- 2° er vraag is naar een overname, voor een beperkte periode, van een minderjarige door een jeugdhulpaanbieder die modules aanbiedt die vergelijkbaar zijn met de modules van diegene die modules uitvoert voor de minderjarige;
- 3° jeugdhulpverlening geïndiceerd is vanuit het hulpprogramma crisis;
- 4° er nood is aan de financiering van specifieke acties voor de versterking van de draagkracht van de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit zijn leefomgeving.

Die specifieke acties kunnen, met inachtneming van de bepalingen in artikel 6 van dit decreet, genomen worden als tijdelijke ondersteuning om te voorkomen dat meer ingrijpende jeugdhulpverlening nodig is en bestaan uit hulp en zorg die buiten het toepassingsgebied, vermeld in artikel 3, §1, vallen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de versnelde indicatiestelling en toewijzing en voor de financiering van specifieke acties.”.

VERANTWOORDING

De financiering van PSA moet losgekoppeld worden van een proces bij het ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Deze koppeling strookt immers niet met de doelstelling van de vermaatschappelijking van de jeugdhulpverlening. Het artikel 37 van het decreet dient dan ook geschrapt te worden en in de vorm van een versnelde indicatiestelling opengesteld te worden voor alle cliënten, los van de vraag of ze zich in een verontrustende situatie bevinden. Ook buiten verontrusting kan het voor een gezin cruciaal zijn om bepaalde ondersteuning te krijgen die hen toelaat op eigen krachten de opvoeding van hun kinderen verder te zetten en (ingrijpendere) jeugdhulpverlening zo te vermijden.

AMENDEMENT Nr. 38

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Hoofdstuk 6. De toegang tot de jeugdhulpverlening

Afdeling 3. De toegang tot de niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening

Onderafdeling 4. Versnelde indicatiestelling en toewijzing in de toegangspoort

Artikel 28

Deze onderafdeling, die bestaat uit artikel 28, schrappen.

VERANTWOORDING

Deze geforceerde toegeving om de cliënt toch toegang te geven is belachelijk. De voorwaarden om de oninneembare burcht, de toegangspoort te betreden, zijn onrealistisch, zeker voor kwetsbare minderjarigen en hun gezinnen. In het hierboven geschetste model is de betrokkenheid van de minderjarige en zijn omgeving structureel ingebouwd.

AMENDEMENT Nr. 39**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Hoofdstuk 6. De toegang tot de jeugdhulpverlening

Afdeling 4. Rechtstreekse toegang tot de toegangspoort

Artikel 29

Deze afdeling, die bestaat uit artikel 29, schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 38.

AMENDEMENT Nr. 40**voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borcht**

Hoofdstuk 6. De toegang tot de jeugdhulpverlening

Afdeling 4. Rechtstreekse toegang tot de toegangspoort

Artikel 29

Deze afdeling, die bestaat uit artikel 29, schrappen.

VERANTWOORDING

We denken dat het wenselijk is dat ook jongeren, hun ouders en opvoedingsverantwoordelijken het recht hebben om een aanvraag in te dienen bij de toegangspoort. Dit amendement sluit aan bij het amendement nr. 24 op artikel 20.

AMENDEMENT Nr. 41**voorgesteld door de dames Else De Wachter, Katrien Schryvers, Helga Stevens, Vera Jans en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en mevrouw Cindy Franssen**

Artikel 30

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 30. Al de jeugdhulpaanbieders die betrokken zijn bij de jeugdhulpverlening aan een minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit zijn leefomgeving zijn samen verantwoordelijk voor de continuïteit in die jeugdhulpverlening. De jeugdhulp verbetert voor die personen de continuïteit van de jeugdhulpverlening door:

- 1° een passende verwijzing in de gevallen waarin een verwijzing wenselijk is;*
- 2° de trajectbegeleiding van de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit zijn leefomgeving in elke fase van de*

- jeugdhulpverlening, als voortzetting van de jeugdhulpverlening noodzakelijk of wenselijk is;*
- 3° een jeugdhulpaanbieder als coördinator aan te wijzen in complexe dossiers waarbij verschillende jeugdhulpaanbieders betrokken zijn;*
 - 4° over te gaan tot overleg of bemiddeling, vermeld in het tweede lid van dit artikel, voordat de jeugdhulpverlening aan een minderjarige door een jeugdhulpaanbieder wordt stopgezet als de stopzetting niet gebeurt met wederzijdse toestemming of op verzoek van de minderjarige en zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken;*
 - 5° de naadloze overgang naar de andere vormen van hulpverlening te verzekeren.*

Daarvoor werken alle partijen die betrokken zijn bij de jeugdhulpverlening, samen door:

- 1° een gemeenschappelijk engagement aan te gaan;*
- 2° met maximale betrokkenheid van de minderjarige, zijn vertrouwenspersoon, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit zijn leefomgeving, in overlegmomenten tussen de betrokken jeugdhulpaanbieders te voorzien. Die overlegmomenten worden voorgezeten door een persoon die onafhankelijk is van de jeugdhulpaanbieders;*
- 3° bemiddeling te organiseren tussen de partijen, vermeld in punt 2°, onder leiding van een persoon die onafhankelijk is van de betrokken jeugdhulpaanbieders, in geval van onenigheid of conflict tussen een of meer van de betrokkenen.*

Het overleg en de bemiddeling, vermeld in het tweede lid:

- 1° zijn kosteloos en vlot toegankelijk voor de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken;*
- 2° vinden plaats onder de leiding van een voorzitter of een bemiddelaar die hiertoe opgeleid is;*
- 3° kunnen aangevraagd worden door de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken, zijn vertrouwenspersoon, een jeugdhulpaanbieder of een andere persoon of voorziening die jeugdhulpverlening aanbiedt.*

De gegevens die worden uitgewisseld in het kader van het overleg of de bemiddeling, vermeld in het tweede lid, kunnen door een gemandateerde voorziening niet gebruikt worden bij het onderzoek van de verontrustende situatie met het oog op het nemen van de gemotiveerde beslissing, vermeld in artikel 34.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere invulling van die doelstellingen en de daarmee verbonden opdrachten en de wijze waarop de opdrachten worden uitgevoerd.”.

VERANTWOORDING

Het is aangewezen om in het decreet de kwaliteitseisen op te nemen van het overleg of de bemiddeling die moeten bijdragen tot de continuïteit van de jeugdhulpverlening.

De voorzitter van (cliënt)overleg in de jeugdhulpverlening en bemiddelaars moeten minstens één maal per jaar een opleiding volgen, ze moeten deelnemen aan intervisie en ze zijn in elk geval onafhankelijk van de betrokken jeugdhulpaanbieders. Het voorzitterschap en de functie van bemiddelaar is onverenigbaar met een functie in een gemandateerde voorziening of een sociale dienst. De voorwaarden waaraan een voorzitter of bemiddelaar moeten voldoen en de vergoedingen die ze ontvangen voor overleg of bemiddeling worden door de Vlaamse Regering bepaald.

Een belangrijk onderscheid wordt gemaakt tussen bemiddeling als methodiek en bemiddeling als functie. Bemiddeling als methodiek maakt intrinsiek deel uit van elke hulpverleningsactiviteit en behoort dus bijna standaard tot de vaardigheden van hulpverleners. Bemiddeling als functie wordt bijkomend ingezet en gebeurt met tussenkomst en ondersteuning van een neutrale derde partij, de bemiddelaar. In dit artikel gaat het expliciet over bemiddeling als functie. Dit betekent dat de bemiddeling complementair is aan (eventueel) lopende hulpverlening. De bemiddeling kan de vastgelopen hulpverlening (of het vastgelopen conflict over de hulpverlening) weer ontknopen en terug op gang brengen.

Bemiddeling wordt in het voorontwerp van decreet vermeld in artikel 29 voor de rechtstreekse toegang tot de toegangspoort en in artikel 30 in het kader van continuïteit. Centraal staat dat bemiddeling geen substituut is voor de hulpverlening, maar wel ontknoping kan brengen op momenten dat de hulpverlening (of het conflict) is vastgelopen. Het vormt als het ware een parallel circuit aan de hulpverlening. Bemiddeling draagt bij tot een subsidiaire hulpverlening. Verondersteld mag worden dat het zelf zoeken naar oplossingen voorkomt dat een zwaarder ingrijpen nodig is. Bemiddeling kan worden aangeboden indien er conflicten zijn tussen hulpverleners en cliënten, of tussen cliënten onderling over de aangewezen of te continueren hulp. Bemiddeling kan betrekking hebben op conflicten tussen een minderjarige en zijn ouders of tussen ouders onderling. Dit kan zowel in een context van lopende hulpverlening als in een context waarin hulpverlening nog niet werd opgestart, maar heeft steeds de continuïteit van de hulpverlening als doel. Bemiddeling kan ook worden aangeboden tijdens het proces van aanmelding bij de toegangspoort.

De onafhankelijke functie bemiddeling wordt ingezet in functie van het ‘herstel van de continuïteit van de hulpverlening’ en niet voor allerlei andere conflicten binnen het cliëntsysteem die mogelijks gebaat zijn met een bemiddeling. Voor dit laatste kan men een beroep doen op modules van bemiddeling zoals die bijvoorbeeld door het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) worden aangeboden: bemiddeling in conflicten tussen jongeren en ouders en ouderschapsbemiddeling.

In het nieuwe jeugdhulplandschap bestaat de bemiddelingscommissie niet meer. De functie bemiddeling zoals die wordt vormgegeven, heeft wel een opdracht in het bemiddelen in conflictsituaties maar geen opdracht om te handelen in situaties van verontrusting/maatschappelijke noodzaak, bijvoorbeeld doorverwijzing naar het parket. In dat opzicht ontslaat het invoeren van bemiddeling de hulpverlener niet van de eigen verantwoordelijkheid in situaties van verontrusting/maatschappelijke noodzaak. Het is wel mogelijk dat de hulpverlener de functie bemiddeling inzet, alvorens te besluiten tot aanmelding bij een gemandateerde voorziening of tijdens het proces lopende bij een gemandateerde voorziening. Ook de gemandateerde voorzieningen kunnen een beroep doen op bemiddeling.

Telkens is bemiddeling erop gericht om het conflict tussen beide partijen bespreekbaar te stellen en beide partijen zelf tot een afdoend akkoord te laten komen waardoor het conflict kan worden afgesloten. Dit akkoord of de overeenkomst kan in de context van jeugdhulp inhouden dat de bestaande hulpverlening wordt stopgezet, voortgezet, aangepast of opgestart.

Bij bemiddeling in de jeugdhulp is de cliënt steeds betrokken. Bemiddeling wordt niet ingezet bij conflicten tussen jeugdhulpaanbieders. De bemiddeling in conflictsituaties zonder dat de cliënt partij is, blijft de verantwoordelijkheid van de betrokken jeugdhulpaanbieders.

AMENDEMENT Nr. 42

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 30

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Dit artikel wordt overbodig in een model dat consequent kiest voor de trajectbegeleider. Iedereen verantwoordelijk maken voor de continuïteit van de hulpverlening is niet realistisch en zet de deur open voor het doorschuiven van verantwoordelijkheid. Zie ook de scep sis van de SAR WGG zoals reeds geciteerd in amendement nr. 9.

AMENDEMENT Nr. 43**voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borcht**

Artikel 30

Vóór het laatste lid het volgende lid invoegen:

“Per regio wordt een lijst met onafhankelijke bemiddelaars aangelegd waarop een beroep kan worden gedaan. De lijst wordt samengesteld uit bemiddelaars met verscheiden achtergronden. Een bemiddelaar is een vrijwilliger. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden waaraan de bemiddelaars moeten voldoen om op deze lijst te worden opgenomen. De bemiddeling gebeurt steeds door een comité van drie bemiddelaars. Zij worden voor een concrete bemiddeling aangeduid, rekening houdend met hun expertise en ervaring.”.

VERANTWOORDING

In heel wat artikelen van dit ontwerp van decreet wordt gesproken over bemiddeling wanneer de jeugdhulpverlening tussen de minderjarige en de jeugdhulpverlener in het slop geraakt of geconfronteerd wordt met ernstige moeilijkheden. Nergens wordt bepaald wie die bemiddelaar is. We stellen voor te werken met een lijst van onafhankelijke bemiddelaars per regio waarop een beroep kan worden gedaan.

De lijst bestaat het best uit bemiddelaars met een diverse expertise en ervaring zodat bij het inzetten van bemiddeling bemiddelaars kunnen worden geselecteerd met de kennis die, gezien de problematiek, nodig is.

We stellen daarom voor dat bemiddelaars vrijwilligers zouden zijn. We pleiten ervoor gebruik te maken van de expertise van de leden van de bemiddelingscommissie. Zij hebben een jarenlange ervaring in bemiddeling.

Ten slotte stellen we voor om te werken met een comité van drie bemiddelaars omdat net vanuit de verschillende achtergrond een dergelijke bemiddeling kan leiden tot het beste resultaat.

AMENDEMENT Nr. 44**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 31

Paragraaf 1 schrappen.**VERANTWOORDING**

Deze paragraaf wordt overbodig in een model dat consequent kiest voor de trajectbegeleider. Het is trouwens niet realistisch om van de aanmelder bij de toegangspoort (CLB, AWW, Kind en Gezin, VK) te verwachten dat hij verantwoordelijk blijft voor de jeugdhulpverlener. Dit kan maar als er ook een substantiële uitbreiding komt van de personeelsbezetting van deze jeugdhulpverleners en die is niet voorzien. Wie is trouwens juridisch verantwoordelijk voor een situatie die misloopt, zeker in een model dat werkt met prioritisering via de RPC's? Die RPC's zullen in bepaalde gevallen hulp weigeren waarvan jeugdhulpverleners het eens waren dat ze echt nodig is.

AMENDEMENT Nr. 45

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 31

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De vertrouwenspersoon van de minderjarige, vermeld in artikel 24 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp, fungeert als vast aanspreekpersoon voor de minderjarige door het hele traject van de jeugdhulpverlening, zolang dat door de minderjarige wenselijk wordt geacht. Hij krijgt het mandaat om op elk ogenblik jeugdhulpaanbieders aan te spreken, de belangen van de minderjarigen te verdedigen, bemiddeling en overleg te initiëren en de situatie te volgen. De continuïteit van de jeugdhulpverlening wordt bewaakt doordat die persoon telkens vermeld wordt bij en op de hoogte gebracht wordt van beslissingen over de jeugdhulpverlening aan de minderjarige.

De persoon die de minderjarige bijstaat, legitimeert zich bij elk optreden in die hoedanigheid.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de opdracht en de ondersteuning van de vertrouwenspersoon.”.

VERANTWOORDING

De term bijstandspersoon wordt in de hele tekst van het ontwerp van decreet vervangen door de term vertrouwenspersoon.

De voorwaarden om deze rol op te nemen zijn immers versoepeld in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp via het amendement op artikel 85 van voorliggend decreet. De naam dient dan ook aangepast te worden in vertrouwenspersoon om de nieuwe invulling ervan te verduidelijken.

De delegatie aan de Vlaamse Regering maakt het mogelijk dat ten behoeve van de bijstandspersoon ondersteunende initiatieven genomen worden vanuit de overheid met het oog op de bekendmaking van de rechten van de bijstandspersoon en met het oog op de bekendmaking van het jeugdhulpverleningsaanbod in het algemeen en de werking ervan en met het oog op de ontwikkeling van methodieken die de bijstandspersoon in de praktijk kunnen ondersteunen.

AMENDEMENT Nr. 46

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 31

Paragraaf 2 schrappen.**VERANTWOORDING**

Deze paragraaf is overbodig in een model dat consequent kiest voor de trajectbegeleider.

Professionele trajectbegeleiding is essentieel in de jeugdzorg. Het werken met vrijwilligers/vertrouwenspersonen volstaat geenszins. De jeugdhulp heeft vaak te maken met kansarme gezinnen voor wie het niet evident is om een vertrouwenspersoon te vinden die opkomt voor de uitvoering van zijn recht op zorg. Bovendien

leert de praktijk dat deze onvoldoende gewicht in de schaal kan leggen als het gaat over toewijzing van hulp. De trajectbegeleider moet ook met autoriteit kunnen spreken tegenover de voorzieningen, op vraag van de minderjarige of zijn netwerk wijzigingen kunnen voorstellen aan goedgekeurde onderhandelingsplannen. Dit hoeft niet te resulteren in een nieuwe administratieve procedure vermits steeds meer voorzieningen worden omgebouwd tot MFC's. Daarnaast moet de trajectbegeleider de toekomst van de minderjarige voorbereiden, zijn netwerk versterken, een nieuw netwerk uitbouwen zodat de jongere, eens uit de jeugdzorg, voldoende kracht heeft om aan zijn volwassen leven te beginnen.

We willen trouwens een duidelijk onderscheid maken tussen de rol van de trajectbegeleider enerzijds en de vertrouwenspersoon anderzijds die open staat voor informatie en klachten van de minderjarige en zijn omgeving.

AMENDEMENT Nr. 47

voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borgh

Artikel 31

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De minderjarige heeft het recht om zich in zijn contacten met jeugdhulpverleners, de toegangspoort en de gemandateerde voorziening te laten bijstaan door een bijstandspersoon zoals vermeld in artikel 24 van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp. De bijstandspersoon wordt op de hoogte gebracht van elke beslissing over de jeugdhulpverlening aan de minderjarige.

§3. De trajectbegeleider van de minderjarige is het vast aanspreekpunt van de minderjarige door het traject van de jeugdhulpverlening en krijgt het mandaat om jeugdhulpaanbieders, de toegangspoort en de gemandateerde voorzieningen aan te spreken, bemiddeling en overleg te initiëren en de situatie van de minderjarige op te volgen. De trajectbegeleider wordt op de hoogte gebracht van elke beslissing over de jeugdhulpverlening aan de minderjarige.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor zijn opdracht.”.

VERANTWOORDING

De indieners willen de functie van de bijstandspersoon zoals die in het huidig artikel 31, §2, wordt gedefinieerd, reduceren tot een normale invulling, namelijk de minderjarige bijstaan in zijn communicatie met jeugdhulp, hem helpen zijn noden en vragen te formuleren. Net zoals de kinderrechtencommissaris vinden we de huidige taakomschrijving niet realistisch voor iemand die bijstand verleent op basis van vrijwilligheid. Taken als aanspreekpunt van de minderjarige door het hele traject van jeugdhulpverlening, bemiddeling en overleg initiëren en de situatie opvolgen passen beter bij de opdracht van een trajectbegeleider.

AMENDEMENT Nr. 48

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 32

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 32. De jeugdhulp zet maximaal in op het tijdig ontdekken van verontrustende situaties. Iedereen kan een verontrustende situatie aanmelden bij het ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Ook jeugdhulpaanbieders die inschatten dat ze zelf niet langer de ontwikkelingskansen of de integriteit van de minderjarige of van een of meer leden van het gezin waartoe de min-

derjarige behoort, kunnen vrijwaren, richten zich tot de gemandateerde voorziening als vermeld in afdeling 2, met behoud van de toepassing van artikel 458bis van het Strafwetboek.”.

VERANTWOORDING

De jeugdhulp moet maximaal inzetten op het tijdig ingrijpen bij maatschappelijk verontrustende situaties. Dat is door het voorliggend model niet gegarandeerd. Iemand uit de omgeving van een kind die zich zorgen maakt weet niet duidelijk waar hij met zijn zorg naar toe moet. Er is immers geen duidelijk aanspreekpunt. Het AWW is niet overal aanwezig en heeft slechts een beperkte deelwerking voor jeugdhulpverlening. Het kan niet de bedoeling zijn om de verontrustende situatie aan te melden bij de daklozenwerking of het justitieel welzijnswerk. Kind en Gezin is allicht niet de plek om een verontrustende situatie van een puber aan te melden en als de betrokken aanmelder naar het CLB wil, dan moet hij al weten welk CLB werkt voor de school van de betrokken minderjarige. Het VK richt zich dan weer uitdrukkelijk op kindermishandeling. Een duidelijk meldingspunt in de vrijwillige jeugdhulp moet voorkomen dat het aantal dossiers dat via de gerechtelijke jeugdhulpverlening wordt aangemeld, massaal verhoogt. Het moet de ambitie blijven om jongeren prioritair te helpen via de vrijwillige jeugdhulp. Verschillende sprekers uitten hun vrees tijdens de hoorzittingen en toonden aan dat dit decreet de toestroom via de gerechtelijke jeugdhulpverlening zou doen toenemen. Tijdens die hoorzitting werd ook herhaaldelijk gewezen op de beperkte toegankelijkheid van de jeugdzorg. Verontrustende situaties doen zich ook voor buiten de werkuren. Bovendien is het helemaal niet duidelijk wat de toegankelijkheid is van de CLB's – één van de belangrijkste jeugdhulpaanbieders – tijdens de schoolvakantieperiodes. Deze beperkte toegankelijkheid van de rechtstreekse jeugdhulp is mede oorzaak van een te late instroom en een te grote instroom van dossiers via de gerechtelijke jeugdhulp.

AMENDEMENT Nr. 49

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 33

In paragraaf 1 2° vervangen door wat volgt:

“2° bij een aanmelding door jeugdhulpaanbieders of door andere personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden of na een kennisgeving door het openbaar ministerie, door de minderjarige, zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken, zijn vertrouwenspersoon of door een dienstverlener, verontrustende situaties onderzoeken en opvolgen als vermeld in artikel 34, 35, 36, 37, 38 en 41;”.

VERANTWOORDING

Aanpassing van dit artikel met het oog op de mogelijkheid van een rechtstreekse aanmelding (kennisgeving, zie artikel 41) bij het ondersteuningscentrum Jeugdzorg door de cliënt en door dienstverleners en dit op een zo laagdrempelig mogelijke wijze (mondeling en schriftelijk).

AMENDEMENT Nr. 50**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 33

In paragraaf 1 vóór 1°, dat 1°/1 wordt, een nieuw 1° invoegen, dat luidt als volgt:

“1° het organiseert een meldpunt voor het aanmelden van verontrustende situaties. Dit meldpunt is 24 uur op 24 uur te bereiken en wordt bemand met hulpverleners die een grote ervaring hebben in de jeugdhulp. Op basis van de aanmelding beslist de hulpverlener de verontrustende situatie:

- door te spelen aan een jeugdhulpaanbieder in de rechtstreeks toegankelijk hulp: AWW, CLB, Kind en Gezin of VK, wanneer hij oordeelt dat rechtstreeks toegankelijke hulp opstarten nog mogelijk is zonder de ontwikkelingskansen of de integriteit van de minderjarige of van een of meer leden van het gezin waartoe de minderjarige behoort, te schaden;*
- een onderzoek op te starten binnen het ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Het centrum kan hierbij een beroep doen op de dienst ontwikkelingsplan om de context in kaart te brengen en een trajectbegeleider aan te stellen;”.*

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 46.

AMENDEMENT Nr. 51**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 33

In paragraaf 1, 2°, na de woorden “bij een aanmelding” de woorden “via het meldpunt of” invoegen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 46.

AMENDEMENT Nr. 52**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 34

In het eerste lid na de woorden “Na een aanmelding” de woorden “via het meldpunt of” invoegen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 46.

AMENDEMENT Nr. 53**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 36

In het tweede lid, op de tweede regel, na de woorden “samen met de” de woorden “trajectbegeleider, de” invoegen.

VERANTWOORDING

Consequentie van de keuze voor trajectbegeleider.

AMENDEMENT Nr. 54**voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen**

Artikel 37

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 37. Telkens als dat nodig wordt geacht, en minstens halfjaarlijks worden de jeugdhulpverlening, vermeld in artikel 35 en artikel 36, en de maatschappelijke noodzaak van die hulpverlening geëvalueerd, in overleg met de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit zijn leefomgeving. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.”.

VERANTWOORDING

Deze wijziging is nodig omwille van juridisch-technische redenen en vloeit voort uit het amendement nr. 37 op artikel 28.

AMENDEMENT Nr. 55**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 37

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Preventieve sociale acties kunnen deel uitmaken van elk hulpverleningsplan. Ze kunnen voorkomen dat meer ingrijpende hulpverlening nodig is (met spijbelende jongere afspraak maken dat hij op internaat gaat als alternatief voor plaatsing in voorziening) en horen dan ook thuis voor de toegangspoort als mogelijke module in een globaal hulpverleningstraject met modules uit de rechtstreeks en/of onrechtstreeks toegankelijke hulp.

AMENDEMENT Nr. 56

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 38

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 38. Op basis van de evaluatie, vermeld in artikel 37:

- 1° kan de opvolging, vermeld in artikel 35, worden voortgezet of stopgezet of kan het ondersteuningscentrum optreden conform artikel 36;*
- 2° kan de jeugdhulpverlening, georganiseerd conform artikel 36, worden voortgezet of gewijzigd of kan het ondersteuningscentrum, als de voorwaarden daarvoor vervuld zijn, overgaan tot de opvolging van de jeugdhulpverlening conform artikel 35.”.*

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 54.

AMENDEMENT Nr. 57

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 38

Het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Telkens als dat nodig wordt geacht, en minstens halfjaarlijks neemt de trajectbegeleider het initiatief om het hulpverleningsplan te evalueren en dit met alle bij het plan betrokken actoren: het ondersteuningscentrum, de betrokken jeugdhulpaanbieders, de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit zijn leefomgeving.”.

AMENDEMENT Nr. 58

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 39

In het eerste lid, in de inleidende bepaling, de woorden “het openbaar ministerie” vervangen door de woorden “de bemiddelingscommissie”.

VERANTWOORDING

Het behouden van de bemiddelingscommissie is essentieel om de doelstelling ‘maximaal vrijwillige hulpverlening organiseren’ te realiseren. Het maakt ook de positie van de hulpverlener in het ondersteuningscentrum duidelijker. Hij is de partner van de minderjarige op zoek naar vrijwillige hulpverlening. Al hij tegelijk degene is die beslist over doorverwijzing naar het parket zal de relatie met de jongere en zijn omgeving veel dubbelzinniger worden. Voor een minderjarige zal doorverwijzing naar het ondersteuningscentrum snel hetzelfde zijn als doorverwijzing naar het parket. De multidisciplinaire samenstelling van deze bemiddelingscommissie heeft

bovendien in het verleden aangetoond best in staat te zijn de jongere en zijn omgeving toch nog te overtuigen om vrijwillige hulp te aanvaarden.

AMENDEMENT Nr. 59

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 39

Het tweede lid vervangen door wat volgt:

“De bemiddelingscommissie zoals gedefinieerd in artikel 2, nodigt alle personen vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, uit voor een tegensprekelijk debat. Als de betrokkenen ook na dit debat vrijwillige hulp blijven weigeren verwijst het ondersteuningscentrum de minderjarige door naar het openbaar ministerie.”.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 58.

AMENDEMENT Nr. 60

voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borgh

Artikel 39

Aan het tweede lid een tweede en een derde zin toevoegen, die luiden als volgt:

“De minderjarige wordt bijgestaan door een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade.”.

VERANTWOORDING

Het decreet inzake bijzondere jeugdbijstand van 7 maart 2008 voorziet in zijn artikel 35 dat de minderjarige, die verschijnt voor de bemiddelingscommissie, zich kan laten bijstaan of vertegenwoordigen door een vertrouwenspersoon van zijn keuze. In de praktijk wordt deze bijstand vaak verleend door een jeugdadvocaat.

Omdat nu de bemiddelingscommissie wordt afgeschaft en haar rol wordt overgenomen door de gemandateerde voorzieningen lijkt het logisch dat bij het tegensprekelijk debat dat voorafgaat aan een doorverwijzing door het ondersteuningscentrum naar het openbaar ministerie de jongere een beroep kan doen op een jeugdadvocaat.

De mogelijkheid van de bijstandspersoon is volgens ons onvoldoende. De realiteit leert ons dat de vertrouwensfiguur waarvan sprake in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp dode letter is gebleven.

AMENDEMENT Nr. 61

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 41

Op de eerste regel na de woorden “openbaar ministerie” de woorden “, door de minderjarige, zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken, zijn vertrouwenspersoon of door een dienstverlener,” invoegen.

VERANTWOORDING

Aanpassing van dit artikel met het oog op de mogelijkheid van een rechtstreekse aanmelding (kennisgeving) bij het ondersteuningscentrum Jeugdzorg door de cliënt en door dienstverleners.

AMENDEMENT Nr. 62

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 42

A. In paragraaf 1 het tweede lid vervangen door wat volgt:

- “De vertrouwenscentra kindermishandeling vervullen minstens de volgende opdrachten:*
- 1° het onderzoeken van meldingen van kindermishandeling en vermoedens van kindermishandeling op verzoek van om het even welke persoon of instelling;*
 - 2° het verstrekken van gepaste jeugdhulpverlening aan minderjarige slachtoffers van kindermishandeling en hun gezin;*
 - 3° op hun verzoek consult verlenen aan jeugdhulpaanbieders en andere personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden in verontrustende situaties waar er een vermoeden is dat het aanbieden van jeugdhulpverlening maatschappelijk noodzakelijk is;*
 - 4° bij een aanmelding door jeugdhulpaanbieders of door andere personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden of na een kennisgeving door het openbaar ministerie, door de minderjarige, zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken, zijn vertrouwenspersoon of door een dienstverlener, verontrustende situaties onderzoeken en opvolgen;*
 - 5° aan de magistraten die belast zijn met jeugdzaken, de waarborg verlenen dat daadwerkelijk onderzoek en jeugdhulpverlening wordt verleend in verontrustende situaties aan minderjarigen, hun ouders en, in voorkomend geval, hun opvoedingsverantwoordelijken, in het belang van de minderjarige;*
 - 6° bij een verontrustende situatie de minderjarige doorverwijzen naar het openbaar ministerie.”.*

B. Paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

“§3. Artikel 34 tot en met 41 zijn van overeenkomstige toepassing op de vertrouwenscentra kindermishandeling bij de uitvoering van hun opdrachten, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, 4° en 6°, van dit artikel.”.

VERANTWOORDING

Deze aanpassing in de tekst van het decreet is noodzakelijk omdat de opdracht van een VK als gemandateerde voorziening (zeker voor wat betreft de kennisgeving door het openbaar ministerie aan een VK) voor discussie/interpretatie vatbaar is.

Artikel 42, §1, tweede lid, 1° en 2°, van het decreet hebben betrekking op de opdrachten van de VK's als voorziening-jeugdhulpaanbieder met een opdracht inzake kindermishandeling (los van hun mandaat als gemandateerde voorziening).

Artikel 42, §1, tweede lid, 3°, heeft betrekking op hun opdracht als gemandateerde voorziening. Het was de bedoeling om de opdrachten voor VK's in verontrustende situaties volledig gelijk te schakelen met het OCJ.

Blijkbaar is dit niet duidelijk genoeg in de huidige formulering van deze passage in het decreet. Artikel 42, §1, tweede lid, 3°, herneemt verkort wat in artikel 33, §1, 1° en 2°, is opgenomen voor het OCJ, maar spreekt verkeerdelijk niet over de kennisgeving door het openbaar ministerie en lijkt de opdracht te beperken tot het 'onderzoek', terwijl het VK ook de 'opvolging' doet als gemandateerde voorziening.

De keuze is dus om de formulering van de opdrachten VK als gemandateerde voorziening volledig gelijk te maken aan de formulering opdrachten OCJ. Ook de opdrachten OCJ die in artikel 33, §1, 3° en 4°, stonden worden in artikel 42, §1, tweede lid, 5° en 6°, geplaatst en uit artikel 42, §3, gehaald.

Artikel 42, §3, is dan ook licht gewijzigd waardoor dit louter slaat op de wijze waarop het VK haar opdrachten moet uitvoeren (gelijk aan hoe OCJ dit moet doen). De formulering van wat de opdrachten precies zijn staat voor VK's dan in artikel 42, §1, tweede lid, 1° tot en met 6°, waarbij 3° tot en met 6° slaat op de opdrachten als gemandateerde voorziening (zie artikel 33, §1, voor OCJ).

De toevoeging "door de minderjarige, zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en dienstverleners" als actoren die een kennisgeving kunnen doen aan het vertrouwenscentrum kindermishandeling is conform het amendement op artikel 33, §1, en artikel 41. Aanpassing met het oog op de mogelijkheid van een rechtstreekse aanmelding (kennisgeving zie artikel 41) bij het vertrouwenscentrum kindermishandeling door de cliënt en door dienstverleners.

AMENDEMENT Nr. 63

voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels

Artikel 42

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Er is geen enkele reden om twee gemandateerde voorzieningen in aanmerking te nemen, want dit komt de transparantie niet ten goede. Bovendien brengt dit de VK's in een wel zeer onduidelijke situatie. Ze bieden rechtstreeks toegankelijke hulp net als de CLB's, het AWW en Kind en Gezin. Anderzijds kunnen zij dossiers rechtstreeks doorspelen aan het parket. Ook in hoofde van de cliënt en de aanmelder zal er dubbelzinnigheid ontstaan. In hoeverre kan ik de medewerker van het VK in vertrouwen informatie geven zonder dat hij beslist dit door te geven aan het parket? De VK's behouden beter hun huidige positie binnen de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en gebruiken het ondersteuningscentrum zoals hierboven geamendeerd, als toegang tot het parket.

AMENDEMENT Nr. 64**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 43

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 63.

AMENDEMENT Nr. 65**voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen**

Artikel 44

In paragraaf 1 het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Uitzonderlijk kan er ook rechtstreeks een beroep gedaan worden op het permanent subsidair aanbod crisisjeugdhulpverlening door de minderjarige, zijn ouders en, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken of zijn vertrouwenspersoon wanneer zij geconfronteerd worden met een crisissituatie en ze zelf op het ogenblik van de crisissituatie niet in de mogelijkheid zijn om zich hiervoor te wenden tot een jeugdhulpaanbieder, een andere persoon of voorziening die jeugdhulpverlening aanbiedt of een dienstverlener.”.

VERANTWOORDING

In het kader van de ontwikkelingen in het hulpprogramma crisisjeugdhulpverlening in Vlaams-Brabant, waar er een experimentele samenwerking is met de jeugdpsychiatrie, is het aangewezen om de mogelijkheid open te laten in het decreet om in de toekomst het hulpprogramma rechtstreeks toegankelijk te maken voor de cliënt. De crisisinstanties zijn permanent bemand terwijl veel andere instanties in het weekend niet bereikbaar zijn voor jongeren en hun ouders. Het is niet wenselijk dat minderjarigen in die gevallen eerst de stap naar de politie moeten zetten met het oog op een aanmelding bij het meldpunt crisisjeugdhulpverlening.

AMENDEMENT Nr. 66**voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen**

Artikel 45

In 3° het woord “bijstandspersoon” telkens vervangen door het woord “vertrouwenspersoon”.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 45.

AMENDEMENT Nr. 67**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 45

In het eerste lid 3° vervangen door wat volgt:

“3° brengt de jeugdhulp de trajectbegeleider van de minderjarige systematisch op de hoogte. De trajectbegeleider is de reisgezel van de minderjarige doorheen de jeugdhulpverlening en bewaakt de correcte uitvoering van het hulpverleningsplan.”.

VERANTWOORDING

De centrale rol van de trajectbegeleider garandeert de participatieve jeugdhulpverlening.

AMENDEMENT Nr. 68**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 46

Een 5° toevoegen, dat luidt als volgt:

“5° het recht om klacht in te dienen bij een vertrouwenspersoon.”.

VERANTWOORDING

Amendement in samenhang met amendement nr. 69 tot invoeging nieuw artikel 46/1.

AMENDEMENT Nr. 69**voorgesteld door mevrouw Mieke Vogels**

Artikel 46/1 (nieuw)

In hoofdstuk 10, een artikel 46/1 invoegen, dat luidt als volgt:

“Art. 46/1. Er wordt een advies- en klachtenbureau jeugdzorg opgericht (AKJ). Alle volwassenen en jeugdigen die te maken hebben met de jeugdzorg, kunnen een beroep op het AKJ doen. Elke hulpverlener in de jeugdzorg wijst de jongeren en hun ouders op het bestaan van het AKJ. De opdracht van het advies- en klachtenbureau jeugdzorg wordt door de Vlaamse Regering toegewezen aan een organisatie die niet betrokken is bij één van de sectoren van de jeugdhulpverlening uit dit decreet (artikel 4). De klachtentelefoon bij Jongerenwelzijn, de zogenaamde JO-lijn, wordt opgeheven. Het advies- en klachtenbureau jeugdzorg werkt met vertrouwenspersonen. Zij bezoeken jongeren in voorzieningen en geven telefonische informatie aan jongeren en ouders. Al wie betrokken is bij de jeugdhulp kan bij de vertrouwenspersoon een klacht indienen. De vertrouwenspersoon kan de nodige stappen ondernemen om de klacht te onderzoeken en brengt indien nodig de Zorginspectie op de hoogte.”.

VERANTWOORDING

Het recht om klachten in te dienen werd vastgelegd in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp. Dit recht wordt in dit decreet onvoldoende gegarandeerd. Het ontwerp van decreet spreekt enkel over toezicht, niet over de organisatie van het klachtrecht. Dit is een gemiste kans. Zeker bij hervormingen en herstructureringen moet een minderjarige weten waar hij terecht kan wanneer het fout dreigt te lopen. Momenteel kunnen jongeren klacht indienen bij de JO-lijn van Jongerenwelzijn. Maar Jongerenwelzijn is betrokken partij en organiseert de klachtenlijn maar in één van de sectoren betrokken bij de integrale jeugdhulp.

Daarom stellen we voor om naar Nederlands model een advies- en klachtenbureau jeugdzorg op te richten. Het is een fictie te denken dat er vandaag geen wantoestanden voorkomen; dit bleek nog uit de trieste verhalen van jongeren in de internaten van het gemeenschapsonderwijs. Het Nederlandse voorbeeld dat werd besproken tijdens de hoorzittingen toonde duidelijk aan dat een efficiënt en goed uitgebouwd klachtensysteem niet verschrikkelijk duur hoort te zijn.

AMENDEMENT Nr. 70

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 50

In het tweede lid, op de tweede regel, de woorden “11° tot en 13°” vervangen door de woorden “11° tot en met 13°”.

VERANTWOORDING

Dit is een materiële fout in de tekst die te wijten is aan het feit dat het momenteel ook in die zin is opgenomen in het decreet inzake bijzondere jeugdbijstand.

Dit moet dus worden aangepast in de tekst van het decreet. In de memorie is dit wel reeds aangepast, en dus correct.

AMENDEMENT Nr. 71

voorgesteld door de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borgh

Artikel 54

De eerste, tweede en derde zin vervangen door wat volgt:

“Als de jeugdrechtbank een gerechtelijke maatregel heeft genomen met toepassing van artikel 53, onderzoekt de sociale dienst met de betrokken partijen de mogelijkheden om vrijwillige jeugdhulp te organiseren. Nadat de sociale dienst zijn advies heeft meegedeeld aan de jeugdrechtbank en de jeugdrechter hieromtrent zijn akkoord heeft gegeven, kan de jeugdhulpverlening op vrijwillige basis worden georganiseerd. De sociale dienst deelt dan de datum van de overname van jeugdhulp mee aan de jeugdrechtbank en het openbaar ministerie. De jeugdrechter kan dan het toezicht van de jeugdrechtbank bij beschikking opheffen. Tevens komt er een einde aan de tussenkomst van de sociale dienst.”.

VERANTWOORDING

De indieners denken dat het beter zou zijn indien de beslissing om terug te keren naar de vrijwilligheid, door de jeugdrechter wordt genomen.

We denken dat jeugdrechters overtuigd zijn van de meerwaarde van de vrijwillige jeugdhulp, maar indien jongeren in hoogdringendheid worden aangemeld bij een jeugdrechter, dan komt het de jeugdrechter toe om deze afweging te maken in het belang van de minderjarige.

AMENDEMENT Nr. 72

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 78

Aan dit artikel, waarvan de tekst paragraaf 1 wordt, een paragraaf 2 toevoegen, die luidt als volgt:

“§2. Ten einde de rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp te garanderen organiseert de Vlaamse Regering, naast het toezicht zoals vermeld in §1, een extern toezicht op de toegangspoort, het ondersteuningscentrum, de sociale dienst gerechtelijke jeugdhulp en de gemeenschapsinstellingen en een klachtenrecht voor minderjarigen, ouders, opvoedingsverantwoordelijken en vertrouwenspersonen van minderjarigen.”.

VERANTWOORDING

De Vlaamse overheid organiseert reeds een vorm van toezicht op de jeugdhulpaanbieders die zij erkent en subsidieert en doet dit voor het beleidsdomein Welzijn via het agentschap Zorginspectie. Daarover handelt de eerste paragraaf van dit artikel. De toegangspoort en gemandateerde voorzieningen vallen echter buiten dit toezicht. Ook de gemeenschapsinstellingen vallen hier niet onder. De behandeling van klachten gebeurt momenteel (naast mogelijke klachtenbehandeling in voorzieningen zelf) via de overheid, met name door sectorale klachtenkanalen of door de ombudsman van de Vlaamse overheid.

Via paragraaf 2 van dit artikel wordt voorzien in een vorm van externe controle op de werking van de overheidsinstanties (zoals de toegangspoort, gemandateerde voorzieningen en gemeenschapsinstellingen) en in een onafhankelijke klachtenbehandeling voor cliënten in de jeugdhulpverlening. Deze klachtenbehandeling gebeurt op een onpartijdige en deskundige wijze. Klachten worden onderzocht en getoetst aan de regelgeving. Er wordt vervolgens over gerapporteerd en er worden ook beleidsaanbevelingen geformuleerd op grond van het klachtenbeeld.

Bij een interne beklagregeling staat het oplossingsproces tussen klager en beklaagde voorop en niet het onderzoek en de normtoetsing. Men werkt er vooral met de vraag hoe de betrokkenen ondanks geleden nadeel of schade toch in dezelfde context verder kunnen (herstelfunctie). Bij het extern formeel klachtrecht werkt men met een specifiek toetsingskader. Men gaat na of een beslissing conform wetten en interne en internationale regelgeving is. Daarnaast gaat men vaak ook na of de beslissing voldoet aan de redelijkheid en of er voldoende behoorlijk en zorgvuldig is opgetreden. In die zin leunt klachtbehandeling ook aan bij kwaliteitstoezicht.

AMENDEMENT Nr. 73

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 85

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 85. In artikel 24, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “en de trajectbegeleiding” worden vervangen door de woorden “en het ondersteuningscentrum Jeugdzorg”;

2° het punt 1° wordt vervangen door wat volgt:

“1° meerderjarig zijn;”;

3° er wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° beschikken over een uittreksel uit het strafregister dat een model 2 omvat.”.

VERANTWOORDING

De huidige voorwaarden waaraan de bijstandspersoon moet voldoen, overeenkomstig artikel 24, §1, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp zijn te streng. Er wordt momenteel slechts sporadisch een beroep gedaan op deze mogelijkheid in de regelgeving. De voorwaarde dat de bijstandspersoon door het beroepsgeheim gebonden moet zijn of een personeelslid moet zijn van de instelling waar de minderjarige onderwijs volgt, dient geschrapt te worden uit de regelgeving. Beter is het om enkel te stellen dat deze persoon meerderjarig moet zijn, naast de twee andere voorwaarden: 2° niet rechtstreeks betrokken zijn bij de jeugdhulpverlening van de minderjarige in kwestie, georganiseerd ten behoeve van de minderjarige, en 3° op ondubbelzinnige wijze door de minderjarige aangewezen zijn. In dat geval kan een vertrouwenspersoon van de minderjarige, zoals een tante, leraar, kennis van de minderjarige de rol van bijstandspersoon opnemen.

Veel jongeren krijgen keer op keer een kortstondige begeleiding, waarna de hulpverlening stopt. Na een tijdelijke opvang staan hij en zijn ouders er opnieuw alleen voor. Vaak leidt dit tot problemen, regressie en een nieuwe aanmelding. Daarbij moet door de jongere steeds hetzelfde verhaal gedaan worden, nieuwe inzichten of diagnoses gesteld enzovoort. Continuïteit ontbreekt vaak, maar is nodig. Het van belang dat de jongere een beroep kan doen op een vertrouwenspersoon doorheen het ganse hulptraject. Op ieder ogenblik kan de vertrouwenspersoon afdelen of de geboden hulp nog afdoend beantwoordt aan de hulpvraag. Samen met de jongere en de betrokken actoren wordt afgestapt of gewijzigd naar een ander traject. Enkel op die wijze kan herzienbare flexibele hulp op maat geboden worden. De jongere moet de mogelijkheid geboden worden om, desgevallend, een andere vertrouwenspersoon aan te duiden, bijvoorbeeld wanneer het vertrouwen zoek is of er sprake is van tegenstrijdige belangen.

Voor wat betreft het beschikken over het uittreksel uit het strafregister model 2 zal dit enkel expliciet opgevraagd worden bij personen die hier niet in hoofde van hun beroepsuitoefening over dienen te beschikken.

■

AMENDEMENT Nr. 74

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Hoofdstuk 15. Wijzigingsbepalingen**Afdeling 3/1 (nieuw)**

Een afdeling 3/1, die bestaat uit een artikel 87/1 en een artikel 87/2, invoegen, die luidt als volgt:

“Afdeling 3/1. Wijzigingen in het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Art. 87/1. In artikel 5 van het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “minimum drieëntwintig leden en maximum achtentwintig leden” worden vervangen door de woorden “minimum vijftientwintig leden en maximum dertig leden”;

2° een punt 6° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“6° twee vertegenwoordigers van centra voor leerlingenbegeleiding.”.

Art. 87/2. In artikel 6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt tussen de woorden “de representatieve werknemersorganisaties.” en de woorden “De vertegenwoordigers” de zin “De vertegenwoordigers, vermeld in artikel 5, 6°, worden voorgedragen door de organisaties die de centra voor leerlingenbegeleiding vertegenwoordigen.” ingevoegd;

2° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden “vermeld in artikel 5, 1° tot en met 4°” vervangen door de woorden “vermeld in artikel 5, 1° tot en met 4°, en 6°”;

3° een paragraaf 4 wordt toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. De leden, vermeld in artikel 5, 6°, kunnen alleen deelnemen aan de uitoefening van opdrachten van de Raad die betrekking hebben op de integrale jeugdhulp, zoals geregeld bij het decreet van [...] betreffende de integrale jeugdhulp.”.

VERANTWOORDING

Uit artikel 105 volgt dat de Adviesraad Integrale Jeugdhulp op 1 januari 2015 ophoudt te bestaan. Vanaf dan zullen zijn opdrachten verder worden uitgeoefend door de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid.

Aangezien onder het toepassingsgebied van de integrale jeugdhulp ook de CLB's vallen, is het nodig dat bij de adviesverlening door de strategische adviesraad over aangelegenheden betreffende de integrale jeugdhulp ook vertegenwoordigers van de centra voor leerlingenbegeleiding betrokken zijn. Vandaar dat het aantal leden

van de strategische adviesraad wordt uitgebreid met twee leden die vertegenwoordigers zijn van de centra voor leerlingenbegeleiding en die voorgedragen worden door organisaties die die centra vertegenwoordigen.

Uiteraard zullen die leden alleen mogen deelnemen aan die werkzaamheden van de strategische adviesraad, die specifiek de integrale jeugdhulp betreffen, zoals geregeld in het decreet betreffende de integrale jeugdhulp, waarvan het ontwerp voorligt.

■

AMENDEMENT Nr. 75

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 100

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Een doorverwijzing door de bemiddelingscommissie voor bijzondere jeugdbijstand naar het openbaar ministerie, als vermeld in artikel 32, §2, vierde lid, van het decreet van 7 maart 2008, wordt geacht een aanmelding te zijn als vermeld in artikel 47, 1°, b).

Een doorverwijzing naar het openbaar ministerie, als vermeld in artikel 47, 1°, b), wordt gelijkgesteld met een doorverwijzing als vermeld in artikel 32, §2, vierde lid, van het decreet van 7 maart 2008.”.

VERANTWOORDING

Er dient een tweede lid te worden toegevoegd aan artikel 100, §2, met betrekking tot de overgangsmaatregelen. Een doorverwijzing naar het openbaar ministerie vanuit de gemandateerde voorziening in de pilootregio Oost-Vlaanderen moet gelijkgesteld worden met een doorverwijzing door de bemiddelingscommissie voor bijzondere jeugdbijstand in de rest van Vlaanderen waar de nieuwe regelgeving integrale jeugdhulp tijdens de piloot nog niet in voege is.

■

AMENDEMENT Nr. 76

voorgesteld door de dames Katrien Schryvers, Else De Wachter, Helga Stevens en Danielle Godderis-T'Jonck, de heer Bart Van Malderen en de dames Vera Jans en Cindy Franssen

Artikel 104

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 104. De Vlaamse Regering stelt voor elk van de bepalingen van dit decreet de datum van de inwerkingtreding vast. Dit decreet treedt uiterlijk in werking op 1 maart 2014, met uitzondering van de artikelen 87/1 en 87/2 die in werking treden op 1 januari 2015.

De Vlaamse Regering kan voor een of meer regio's of deelregio's integrale jeugdhulp voor iedere bepaling een datum van inwerkingtreding bepalen voorafgaand aan de datum, vermeld in het eerste lid.”.

VERANTWOORDING

Het eerste lid van dit artikel bepaalt op welke datum het decreet in heel Vlaanderen in werking treedt. Het tweede lid, tweede paragraaf, voorziet in de mogelijkheid om in een deel van Vlaanderen (in casu de regio Oost-Vlaanderen) het decreet vervroegd in werking te laten treden met het oog op het installeren van de nieuwe instanties, het testen van de ICT en dergelijke om zo beter voorbereid te zijn voor de algehele implementatie van het decreet in Vlaanderen.

De ervaringen in de voorstartregio Oost-Vlaanderen moeten vooral duidend zijn ten aanzien van het operationeel starten van de nieuwe instanties. Het gaat dan voornamelijk om het opstarten en om de uitrol van de werkingsprocessen van de teams in de toegangspoort en de gemandateerde voorzieningen, de stabiliteit van de nieuwe ICT-omgeving en de werking van de nieuwe applicaties, de communicatie, vorming en voorbereiding voor alle rechtstreeks betrokkenen in de jeugdhulpverlening.

Hiernaast moet rekening gehouden worden met een realistische timing voor het klaarkrijgen van een of meerdere uitvoeringsbesluiten bij het decreet betreffende de integrale jeugdhulp en voor de gedragenheid in het werkveld voor het moment van opstart.

De voorstart in één regio integrale jeugdhulp heeft niet als doel een algemene evaluatie van de werking van de nieuwe instanties, noch een evaluatie van de effecten op het jeugdhulpveld en op de cliëntstromen in de jeugdhulpverlening. Een vijfjaarlijkse evaluatie van het decreet ten aanzien van het parlement is voorzien in het ontwerp van decreet. Daarnaast moet een permanente monitoring in functie van eventueel noodzakelijke bijsturing gebeuren.

Een voorstartperiode van 16 september 2013 tot en met 31 december 2013 is onvoldoende om alle werkingsprocessen opgestart te hebben bij de toegangspoort en de gemandateerde voorzieningen en om er operationele lessen uit te trekken.

Enerzijds gelet op de tijd die nodig is om praktische problemen op het spoor te komen en deze problemen te vermijden bij de algehele opstart in heel Vlaanderen is een periode van drie maand en een half te kort. Een periode van zes maanden is realistischer om effectief lessen te kunnen trekken en om die ook van reëel nut te laten zijn bij de opstart in de overige regio's.

Anderzijds gelet op de actuele mentale rijpheid van het werkveld om de nieuwe instanties zo snel mogelijk te laten opstarten in heel Vlaanderen en niet de indruk te wekken dat de nood aan een grondige inhoudelijke evaluatie aan de basis ligt van het voorstarten in één regio, mag de opstart in heel Vlaanderen ook niet te lang uitgesteld worden ten aanzien van de oorspronkelijke datum van 1 januari 2014.

Uit artikel 105 volgt dat de Adviesraad Integrale Jeugdhulp ophoudt te bestaan op 1 januari 2015. Vanaf die datum zullen zijn opdrachten verder worden uitgeoefend door de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid.

Gelet op beide overwegingen wordt voorgesteld de datum voor de start van de uitvoering van het decreet (artikel 104) te wijzigen van 1 januari 2014 naar 1 maart 2014, met uitzondering van de artikelen 87/1 en 87/2 die in werking treden op 1 januari 2015.

■